

Град Нови Сад

ГРАДСКА УПРАВА ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

**ИЗВЕШТАЈ О РЕАЛИЗАЦИЈИ ПРОГРАМА КОРИШЋЕЊА
СРЕДСТАВА БУЏЕТСКОГ ФОНДА ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ
СРЕДИНЕ ЗА 2011. ГОДИНУ**

март 2012. година

САДРЖАЈ

ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈ	1
РЕАЛИЗАЦИЈА ПРОГРАМА КОРИШЋЕЊА СРЕДСТАВА БУЏЕТСКОГ ФОНДА ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ ЗА 2011. ГОДИНУ	7
I. ПОДСТИЦАЈНИ, ПРЕВЕНТИВНИ И САНАЦИОНИ ПРОГРАМИ И ПРОЈЕКТИ	7
1. РЕКОНСТРУКЦИЈА ЗЕЛЕНИЛА У УЛИЦИ ИГЊАТА ПАВЛАСА У НОВОМ САДУ	7
2. РЕКОНСТРУКЦИЈА ЗЕЛЕНИЛА НА ТРГУ ФЕРЕНЦА ФЕХЕРА У НОВОМ САДУ	7
3. РЕКОНСТРУКЦИЈА ЗЕЛЕНИЛА НА ПОЗОРИШНОМ ТРГУ У НОВОМ САДУ	7
4. РЕКОНСТРУКЦИЈА ЗЕЛЕНИЛА НА ТРГУ КОМЕНСКОГ У НОВОМ САДУ	8
5. РЕКОНСТРУКЦИЈА ЗЕЛЕНИЛА НА БУЛЕВАРУ ОСЛОБОЂЕЊА У НОВОМ САДУ	8
6. АКЦИЈА "ДРВО ЖИВОТА"	8
7. РЕКОНСТРУКЦИЈА ЗЕЛЕНИЛА НА ЖИТНОМ ТРГУ У НОВОМ САДУ	8
8. РЕКОНСТРУКЦИЈА ЗЕЛЕНИЛА НА ТРИФКОВИЋЕВОМ ТРГУ У НОВОМ САДУ	9
9. РЕКОНСТРУКЦИЈА ДЕЛА РАЗДЕЛНИХ ТРАКА У НОВОМ САДУ	9
10. УНАПРЕЂЕЊЕ ЗЕЛЕНИЛА ОКО БИЦИКЛАНА У НОВОМ САДУ	9
11. ОЗЕЛЕЊАВАЊЕ СОМБОРСКОГ БУЛЕВАРА ОД УЛИЦЕ ФУТОШКЕ ДО УЛИЦЕ ЖОЖЕФА АТИЛЕ У НОВОМ САДУ	10
12. ОЗЕЛЕЊАВАЊЕ СУНЧАНОГ КЕЈА У НОВОМ САДУ	10
13. ОЗЕЛЕЊАВАЊЕ СЛОБОДНИХ ПОВРШИНА ОСНОВНЕ ШКОЛЕ "ДР МИЛАН ПЕТРОВИЋ"	10
14. ХОРТИКУЛТУРАЛНО УРЕЂЕЊЕ КРУЖНЕ РАСКРСНИЦЕ БУЛЕВАРА ЕВРОПЕ СА УЛИЦОМ КОРНЕЛИЈА СТАНКОВИЋА И СА УЛИЦОМ РУМЕНАЧКОМ У НОВОМ САДУ	10
15. ОЗЕЛЕЊАВАЊЕ ДВОРИШТА И САДЊА СТАБЛА ГЕНЕРАЦИЈЕ У ОШ „СВЕТИ САВА“ У РУМЕНЦИ	10
16. РЕКОНСТРУКЦИЈА ЗЕЛЕНИЛА У КОСОВСКОЈ УЛИЦИ У НОВОМ САДУ	11
17. ОЗЕЛЕЊАВАЊЕ БУЛЕВАРА ЕВРОПЕ ОД УЛИЦЕ КОРНЕЛИЈА СТАНКОВИЋА ДО РУМЕНАЧКОГ ПУТА У НОВОМ САДУ-І ФАЗА	11
18. АКЦИЈА "ПРОДУЖИМО ЖИВОТ ЈЕЛКАМА"	11
19. НАСТАВАК ОЗЕЛЕЊАВАЊА ДЕЛА КЕЈА У НОВОМ САДУ	11
II. ПРОГРАМИ И ПРОЈЕКТИ ПРАЋЕЊА СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	12
1. ПРАЋЕЊЕ СТАЊА И ПРОГНОЗА АЕРОПОЛЕНА НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА НОВОГ САДА	12
2. ПРАЋЕЊЕ МИКРОБИОЛОШКОГ КВАЛИТЕТА ПОДЗЕМНИХ ВОДА ГРАДСКИХ ИЗВОРИШТА ВОДЕ ЗА ПИЋЕ ГРАДА НОВОГ САДА	12
3. ПРАЋЕЊЕ И ПРОГНОЗА UV ЗРАЧЕЊА НА ТЕРИТОРИЈИ НОВОГ САДА ТОКОМ 2011. ГОДИНЕ	13
4. МОНИТОРИНГ КВАЛИТЕТА ПОВРШИНСКИХ ВОДА НА ПОДРУЧЈУ ГРАДА НОВОГ САДА	14
5. ПРАЋЕЊЕ КВАЛИТЕТА ПОЉОПРИВРЕДНОГ И НЕПОЉОПРИВРЕДНОГ ЗЕМЉИШТА НА ТЕРИТОРИЈИ НОВОГ САДА ТОКОМ 2011. ГОДИНЕ	14
6. ПРАЋЕЊЕ КВАЛИТЕТА ПОВРШИНСКЕ ВОДЕ ЈАВНИХ КУПАЛИШТА НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА НОВОГ САДА ТОКОМ 2011. ГОДИНЕ	15
7. ПРАЋЕЊЕ КВАЛИТЕТА ВАЗДУХА НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА НОВОГ САДА ТОКОМ 2011. ГОДИНЕ	15
8. ПРАЋЕЊЕ НИВОА БУКЕ НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА НОВОГ САДА ТОКОМ 2011. ГОДИНЕ	16
9. ПРАЋЕЊЕ РАДИОАКТИВНОСТИ ЗЕМЉИШТА НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА НОВОГ САДА ТОКОМ 2011. ГОДИНЕ	16
10. МОНИТОРИНГ НЕЈОНИЗУЈУЋЕГ ЕЛЕКТРОМАГНЕТНОГ ЗРАЧЕЊА НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА НОВОГ САДА У 2011. ГОДИНИ	17
III. ПРОГРАМИ ЗАШТИТЕ И РАЗВОЈА ЗАШТИЋЕНИХ ПРИРОДНИХ ДОБАРА НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА НОВОГ САДА	17
1. САНАЦИЈА СПОМЕНИКА ПРИРОДЕ "АМЕРИЧКИ ПЛАТАН У ФУТОГУ" И СТАБЛА БЕЛЕ ТОПОЛЕ (<i>Populus alba</i>) У СПОМЕНИКУ ПРИРОДЕ "ДУНАВСКИ ПАРК" У НОВОМ САДУ	17
2. САНАЦИЈА СТАЗА У СПОМЕНИКУ ПРИРОДЕ "ФУТОШКИ ПАРК" У НОВОМ САДУ – І ФАЗА	18

IV. НАУЧНО ИСТРАЖИВАЧКИ ПРОГРАМИ И ПРОЈЕКТИ	18
1. ЗНАЧАЈ БИОЛОШКОГ МОНИТОРИНГА, КАО ПОКАЗАТЕЉА ЗАГАЂЕЊА ВАЗДУХА, КОД СТАНОВНИКА НАСЕЉА ШАНГАЈ.....	18
2. ПОТЕНЦИЈАЛ ФОРМИРАЊА БИОФИЛМА У ДИСТРИБУЦИОНОМ СИСТЕМУ ГРАДА НОВОГ САДА (2. ФАЗА).....	19
3. УТИЦАЈ ЕЛЕКТРОМАГНЕТНОГ ЗРАЧЕЊА НА ПРОЛИФЕРАТИВНУ АКТИВНОСТ ЗДРАВИХ И МАЛИГНИХ ЋЕЛИЈА У <i>IN VITRO</i> СИСТЕМИМА.....	20
4. КРЕИРАЊЕ БАЗЕ ПОДАТАКА СВИХ ИЗВОРА НЕЈОНИЗУЈУЋЕГ ЗРАЧЕЊА У РАДИО-ФРЕКВЕНЦИЈСКОМ ОПСЕГУ НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА НОВОГ САДА.....	21
5. ОДРЕЂИВАЊЕ КОНЦЕНТРАЦИЈА ТЕШКИХ МЕТАЛА У УЗОРЦИМА ПОВРЋА ПРОИЗВЕДЕНОГ У ОКОЛИНИ НОВОГ САДА.....	21
6. ДЕФИНИСАЊЕ ДИНАМИКЕ УКЛАЊАЊА ПРЕСТАРЕЛИХ СТАБАЛА ТОПОЛА У НОВОМ САДУ.....	22
7. ХИДРОЛОШКЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ ЗЕМЉИШТА И ЗАШТИЂЕНОГ ДЕЛА АЛУВИЈАЛНЕ РАВНИ У ОКОЛИНИ ГРАДА НОВОГ САДА И ИЗБОР ВРСТА ДРВЕЋА ЗА ПОШУМЉАВАЊЕ ПРИЛАЗНИХ ПУТЕВА ГРАДУ.....	22
8. ИЗБОР ВРСТА ДРВЕЋА ЗА ОЗЕЛЕЊАВАЊЕ ДЕЛОВА НОВОГ САДА У ЗАВИСНОСТИ ОД ЕДАФСКО – ХИДРОЛОШКИХ УСЛОВА.....	23
9. ПРОЦЕНА БРЗИНЕ ЕРОЗИЈЕ ЗЕМЉИШТА НА ОСНОВУ МЕРЕЊА КОНЦЕНТРАЦИЈЕ АКТИВНОСТИ РАДИОНУКЛИДА.....	24
10. КОНТИНУИРАНО ПРАЂЕЊЕ ПОЛУТАНАТА У НАМИРНИЦАМА НА ЗЕЛЕНИМ ПИЈАЦАМА У НОВОМ САДУ.....	24
11. НОВЕ ЗЕЛЕНЕ ИНИЦИЈАТИВЕ ЛОКАЛНЕ ПОЛИТИКЕ: <i>Green faktor</i> – АДМИНИСТРАТИВНЕ МОГУЋНОСТИ ПОВЕЋАЊА ЗЕЛЕНИХ ПОВРШИНА У НОВОМ САДУ.....	25
12. РАЗВОЈ ИНТЕРНЕТ ПОРТАЛА ИНФОРМАЦИОНЕ МРЕЖЕ ЗА КОНТИНУАЛНО И УДАЉЕНО ИСПИТИВАЊЕ ЕЛЕКТРОМАГНЕТНОГ ПОЉА.....	25
13. САДРЖАЈ ДИТИОКАРБАМАТА У ЈАГОДАСТОМ ВОЋУ НА НОВОСАДСКИМ ПИЈАЦАМА И МАРКЕТИМА.....	25
14. ОДРЕЂИВАЊЕ ОСТАКА ПЕСТИЦИДА У ВОЋУ НА ТРЖИШТУ ГРАДА НОВОГ САДА.....	26
15. ИСПИТИВАЊЕ ИЗЛОЖЕНОСТИ ЉУДИ МАГНЕТНОМ ПОЉУ ТРАФОСТАНИЦА... 16. КОРОВСКЕ ВРСТЕ ГРАДА НОВОГ САДА - ПОТЕНЦИЈАЛНИ РЕСУРС ЗА ФАРМАЦЕУТСКУ ИНДУСТРИЈУ.....	27
17. ЕВАЛУАЦИЈА СТАЊА ЕКОСИСТЕМА У НОВОМ САДУ И ОКОЛИНИ У ЦИЉУ ЊИХОВОГ ОДРЖИВОГ КОРИШЋЕЊА.....	27
V. ОБРАЗОВНЕ АКТИВНОСТИ И ЈАЧАЊЕ СВЕСТИ О ПОТРЕБИ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	28
1. "НОВОСАДСКО ПРОЛЕЋЕ 2011".....	28
2. "ЗЕЛЕНА ПАТРОЛА НА ДЕЛУ".....	28
3. "НАЈБОЉИ ПРИЈАТЕЉ".....	29
4. ПРОГРАМ ОБИЛАСКА СПЕЦИЈАЛНОГ РЕЗЕРВАТА ПРИРОДЕ "ЗАСАВИЦА".....	29
5. "ЗЕЛЕНО КЛАТНО"-ПОЗОРИШТЕ И ЛИКОВНА УМЕТНОСТ У СЛУЖБИ ЕКОЛОГИЈЕ.....	29
6. ФЕСТИВАЛ "МЛАДИ, ЗДРАВО ДА СТЕ!".....	29
7. "ЕКОМАНИЈА 5"- ЕКОЛОШКА НЕДЕЉА НА УНИВЕРЗИТЕТУ У НОВОМ САДУ.....	30
8. "НА ПУТУ ЕКОЛОГИЈЕ".....	30
9. "КАКО СЕ ПЕРЕ ВОДА".....	30
10. "ПРОМЕНИ СВЕ(С)Т".....	30
11. " 17. ФЕСТИВАЛ МЕДА - НОВИ САД 2011".....	31
12. "ЕНЕРГЕТСКИ НЕЗАВИСНЕ ПОРУКЕ".....	31
13. "ЗЕЛЕНИ ГРАД".....	31
14. "YOUTH ENCOUNTER ON SUSTAINABILITY" – SERBIA 2011.....	32
15. "SAY YES TO ECO BAGS – КАЖИ ДА ЕКО ТОРБАМА".....	32
16. ШТАМПАЊЕ ПУБЛИКАЦИЈЕ "АЛЕРГИЈСКЕ БИЉКЕ".....	32
17. "ВИДЕО ПРОДУКЦИЈА У СЛУЖБИ ПРАЂЕЊА РЕЗУЛТАТА МОНИТОРИНГА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА НОВОГ САДА".....	33
18. "ВИДЕО ПРОДУКЦИЈА У СЛУЖБИ ЈАЧАЊА СВЕСТИ О ПОТРЕБИ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ".....	33
19. "ИЗЛОЖБА МИНЕРАЛА И НАКИТА".....	33

20. "ГОРАНСКИ ЧЕТВРТАК".....	33
21. "МАЛА ШКОЛА АРАНЖИРАЊА ЦВЕЋА".....	34
22. ГОРАНСКИ ЕКО - КАМП "ТЕСТЕРА 2011".....	34
23. "ЈАЧАЊЕ СВЕСТИ О ЗНАЧАЈУ УРБАНОГ ЗЕЛЕНИЛА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ".....	34
24. "HYBRID MEDIA CAMP 02" – КАМП ЗА ИСТРАЖИВАЊЕ ХИБРИДНИХ МЕДИЈА.....	35
25. "ЕКОЛОШКЕ ИГРАРИЈЕ".....	35
26. ЕКО ТВ ВИДЕО СПОТОВИ "ЗАШТИЋЕНА ПРИРОДНА ДОБРА НОВОГ САДА".....	35
27. "НЕ ОТПАДАЈ ПО КАМПУСУ - МИ СМО ОДЛЕПИЛИ".....	35
28. "ЕКО ЛИСТ"- ИНФОРМАТИВНО ГЛАСИЛО.....	36
29. ТРЕНИНГ ЗА НОВИНАРЕ "ЖИВОТНА СРЕДИНА У МЕДИЈСКОЈ (ЛОКАЛНОЈ) СРЕДИНИ".....	36
30. "ЕКОЛОШКА ЕДУКАЦИЈА – ОБРАЗОВАЊЕ ЗА БУДУЋНОСТ".....	36
31. "СТРАТЕШКИ ПЛАН ПРИСТУПАЧНОСТИ ГРАДА НОВОГ САДА 2012 - 2016".....	36
32. "НЕГУЈ ГРАНУ НА КОЈОЈ СЕДИШ".....	37
33. "АРХУСКА КОНВЕНЦИЈА У ПРОПИСИМА И ПРАКСИ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ".....	37
34. "SAVE AS... (САЧУВАЈ...)" - ИЗЛОЖБА ДИЗАЈНА ЕКОЛОШКОГ И АНГАЖОВАНОГ ПЛАКАТА.....	37
35. КЊИГА "ЕКО ДИЗАЈН И ОДРЖИВИ РАЗВОЈ".....	38
36. "12:00".....	38
37. НОВОСАДСКИ ФОТО МАРАТОН "FACE NOVI SAD".....	38
38. "ХАБИТАТ".....	38
39. ИДЕЈНИ КОНЦЕПТ И ДИЗАЈН ЕЛЕМЕНАТА ЗА ПРОМОЦИЈУ КЊИГЕ "ПЛАНЕТА ЧЕКА".....	39
40. "ЕДУКАЦИЈА СТАНОВНИШТВА НОВОГ САДА – ЗООСАНИТАРНЕ И БИОСИГУРНОСНЕ МЕРЕ ЗА СПРЕЧАВАЊЕ И ШИРЕЊЕ ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ ЖИВОТИЊА И ЗООНОЗА У ФУНКЦИЈИ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ".....	39
41. „ЕКОПРОФИТ – НОВИ САД“.....	40
42. МЕЂУНАРОДНИ ФЕСТИВАЛ ИНОВАЦИЈА, ЗНАЊА И СТВАРАЛАШТВА "ТЕСЛА ФЕСТ 2011".....	40
43. "ART RECYCLE 2011" – УМЕТНИЧКА КОЛОНИЈА СКУЛПТУРА ОД РЕЦИКЛИРАНЕ ГУМЕ.....	41
44. "ФУТОШКА КУПУСИЈАДА 2011".....	41
45. "НОВОСАДСКА ЈЕСЕН 2011".....	41
46. ДАН ПЛАНЕТЕ ЗЕМЉЕ.....	42
47. "САДЊА СТАБЛА ГЕНЕРАЦИЈЕ".....	42
48. МЕЂУНАРОДНИ САЈМОВИ "ЛОРИСТ" (20. МЕЂУНАРОДНИ САЈАМ ЕКОЛОГИЈЕ И ШУМАРСТВА "ЕКО-СВЕТ").....	42
49. "100% ЈЕЛКА - ЈЕЛКА СА БУСЕНОМ".....	43
50. СВЕТСКИ ДАН ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ.....	43
51. ДАН ДУНАВА.....	43
52. САТ ЗА НАШУ ПЛАНЕТУ.....	43
VI. ИНФОРМИСАЊЕ И ОБЈАВЉИВАЊЕ ПОДАТАКА О СТАЊУ И КВАЛИТЕТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	44
1. РЕКОНСТРУКЦИЈА ИНТЕРНЕТ ПРЕЗЕНТАЦИЈЕ ГРАДСКЕ УПРАВЕ ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ.....	44
2. ШТАМПАЊЕ ЕДУКАТИВНОГ ПРОПАГАНДНОГ МАТЕРИЈАЛА ПРЕМА ИДЕЈНИМ РЕШЕЊИМА.....	44
VII. ТРОШКОВИ РЕАЛИЗАЦИЈЕ ПРОГРАМА	44

ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈ

На основу члана 4. став 1. Одлуке о накнади за заштиту и унапређење животне средине на територији Града Новог Сада ("Службени лист Града Новог Сада", бр. 27/2005, 51/2008 и 4/2010), а у вези са чланом 100. став 3. и 5. Закона о заштити животне средине ("Службени гласник Републике Србије", бр. 135/2004, 36/2009 и 72/2009 - др.закон), Градоначелник Града Новог Сада је, по прибављеној сагласности Министарства животне средине и просторног планирања број: 401-00-231/2011-01 од 2. марта 2011. године, донео Програм коришћења средстава буџетског фонда за заштиту животне средине за 2011. годину којим је утврђена намена и начин коришћења средстава Буџетског фонда за заштиту животне средине.

Програм обухвата: подстицајне, превентивне и санационе програме и пројекте; програме и пројекте праћења стања животне средине (мониторинг) на територији Града Новог Сада; програме заштите и развоја заштићених природних добара на територији Града Новог Сада; научноистраживачке програме и пројекте; образовне активности и јачање свести о потреби заштите животне средине; информисање и објављивање података о стању и квалитету животне средине и трошкове реализације програма.

Програм коришћења средстава буџетског фонда за заштиту животне средине за 2011. годину ("Службени лист Града Новог Сада" бр. 10/11 и 26/11) конципиран је на бази планираних прихода од 298.236.343,05 динара, опредељених Одлуком о буџету Града Новог Сада за 2011. годину ("Службени лист Града Новог Сада" бр. 59/10, 23/11 и 38/11).

ПЛАНИРАНИ И ОСТВАРЕНИ ПРИХОДИ у 2011. години

Ред. број	ВРСТА ПРИХОДА	Планирани приходи у дин.	Остварени приходи у дин
1.	Накнада за заштиту животне средине	210.000.000,00	195.960.887,70
2.	Накнада за загађивање животне средине	33.100.000,00	32.340.783,60
3.	Нераспоређени вишак прихода из ранијих година - суфицит	55.136.343,05	55.136.343,05
	УКУПНО:	298.236.343,05	283.438.014,35

Остварени приходи у 2011. години били су за 14.798.328,70 динара мањи од планираних.

ПЛАНИРАНИ И ОСТВАРЕНИ РАСХОДИ у 2011. години

Ред. број	ВРСТА РАСХОДА	Планирани расходи у дин.	Остварени расходи у дин.
I	Подстицајни, превентивни и санациони програми и пројекти	214.136.343,05	211.693.671,67
II	Програми и пројекти праћења стања животне средине (мониторинг) на територији Града Новог Сада	25.000.000,00	21.073.329,84
III	Програми заштите и развоја заштићених	10.000.000,00	9.997.200,31

	природних добара на територији Града Новог Сада		
IV	Научно истраживачки програми и пројекти	20.000.000,00	8.550.000,00
V	Образовне активности и јачање свести о потреби заштите животне средине	20.000.000,00	16.809.710,10
VI	Информисање и објављивање података о стању и квалитету животне средине	7.500.000,00	3.393.938,00
VII	Трошкови реализације Програма	1.600.000,00	506.934,00
УКУПНО:		298.236.343,05	272.024.783,92

ФИНАНСИЈСКА РЕАЛИЗАЦИЈА ПРОГРАМА КОРИШЋЕЊА СРЕДСТАВА БУЏЕТСКОГ ФОНДА ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ ЗА 2011. ГОДИНУ

I. ПОДСТИЦАЈНИ, ПРЕВЕНТИВНИ И САНАЦИОНИ ПРОГРАМИ И ПРОЈЕКТИ

Ред. бр.	НАЗИВ ПРОГРАМА - ПРОЈЕКТА	НОСИЛАЦ ПРОЈЕКТА	Износ у динарима
1.	Реконструкција зеленила у улици Игњата Павласа У Новом Саду	ЈКП "Градско зеленило"	141.123,01
2.	Реконструкција зеленила На Тргу Ференца Фехера у Новом Саду	ЈКП "Градско зеленило"	562.576,50
3.	Реконструкција зеленила на Позоришном тргу у Новом Саду	ЈКП "Градско зеленило"	692.833,78
4.	Реконструкција зеленила на Тргу Коменског у Новом Саду	ЈКП "Градско зеленило"	1.896.756,75
5.	Реконструкција зеленила на Булевару ослобођења	ЈКП "Градско зеленило"	13.267.482,31
6.	Акција "Дрво живота"	ЈКП "Градско зеленило"	44.440.653,15
7.	Реконструкција зеленила на Житном тргу у Новом Саду	ЈКП "Градско зеленило"	1.222.196,98
8.	Реконструкција зеленила на Трифковићевом тргу у Новом Саду	ЈКП "Градско зеленило"	1.204.787,23
9.	Реконструкција дела разделних трака у Новом Саду	ЈКП "Градско зеленило"	7.105.616,17
10.	Унапређење зеленила око бициклана у Новом Саду	ЈКП "Градско зеленило"	14.536.869,83
11.	Озелењавање Сомборског булевара од Улице Футошке до Улице Јожефа Атиле у Новом Саду	ЈКП "Градско зеленило"	24.223.455,99
12.	Озелењавање Сунчаног кеја у Новом Саду	ЈКП "Градско зеленило"	63.172.908,81
13.	Озелењавање слободних површина Основне школе "Др Милан Петровић"	ЈКП "Градско зеленило"	1.616.053,15
14.	Хортикултурно уређење кружне раскрснице Булевара Европе са ул. Корнелија Станковића и са ул. Руменачком о Новом Саду	ЈКП "Градско зеленило"	12.049.691,82
15.	Озелењавање дворишта и садња стабла генерације у ОШ "Свети Сава" у Руменки	ЈКП "Градско зеленило"	128.828,58
16.	Реконструкција зеленила у Косовској улици у Новом Саду	ЈКП "Градско зеленило"	5.330.395,43
17.	Озелењавање Булевара Европе од улице Корнелија Станковића до Руменачког пута у Новом Саду - I фаза	ЈКП "Градско зеленило"	16.737.756,55
18.	Акција "Продужимо живот јелкама"	ЈКП "Градско зеленило"	826.899,19

19.	Наставак озелењавања дела кеја у Новом Саду	ЈКП "Градско зеленило"	2.536.786,44
УКУПНО:			211.693.671,67

II. ПРОГРАМИ И ПРОЈЕКТИ ПРАЋЕЊА СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Ред. бр.	НАЗИВ ПРОГРАМА - ПРОЈЕКТА	НОСИЛАЦ ПРОЈЕКТА	Износ у динарима
1.	Праћење стања и прогноза аерополена на територији Града Новог Сада	ПМФ - Департман за биологију и екологију	900.000,00
2.	Праћење микробиолошког квалитета подземних вода градских изворишта воде за пиће Града Новог Сада	ПМФ - Департман за биологију и екологију	620.680,00
3.	Праћење и прогноза индекса UV зрачења на територији Града Новог Сада током 2011. године	ПМФ - Департман за физику	1.000.000,00
4.	Мониторинг квалитета површинских вода на подручју Града Новог Сада	Пољопривредни факултет - Департман за уређење вода	660.000,00
5.	Праћење квалитета пољопривредног и непољопривредног земљишта на територији Града Новог Сада током 2011. године	Институт за ратарство и повртарство Нови Сад	799.638,80
6.	Праћење квалитета површинске воде јавних купалишта на територији Града Новог Сада током 2011. године	Институт за јавно здравље Војводине	1.094.438,80
7.	Праћење квалитета ваздуха на територији Града Новог Сада током 2011. године	Институт за јавно здравље Војводине	12.907.315,20
8.	Праћење нивоа буке на територији Града Новог Сада током 2011. године	Институт за јавно здравље Војводине	1.491.257,04
9.	Праћење радиоактивности земљишта на територији Града Новог Сада током 2011. године	Природно математички факултет Универзитета у Новом Саду	800.000,00
10.	Мониторинг нејонизујућег електромагнетског зрачења на територији Града Новог Сада у 2011. години	Факултет техничких наука Универзитета у Новом Саду	800.000,00
УКУПНО:			21.073.329,84

III. ПРОГРАМИ И ПРОЈЕКТИ ЗАШТИТЕ И РАЗВОЈА ЗАШТИЋЕНИХ ПРИРОДНИХ ДОБАРА

Ред. бр.	НАЗИВ ПРОГРАМА - ПРОЈЕКТА	НОСИЛАЦ ПРОЈЕКТА	Износ у динарима
1.	Санација Споменика природе "Амерички платан у Футогу" и стабла беле тополе (<i>Populus alba</i>) у Споменику природе "Дунавски парк" у Новом Саду	ЈКП "Градско зеленило"	608.380,50
2.	Санација стаза у Споменику природе "Футошки парк" у Новом Саду - I фаза	ЈКП "Градско зеленило"	9.388.819,81
УКУПНО:			9.997.200,31

IV. НАУЧНО - ИСТРАЖИВАЧКИ ПРОГРАМИ И ПРОЈЕКТИ

Ред. бр.	НАЗИВ ПРОГРАМА - ПРОЈЕКТА	НОСИЛАЦ ПРОЈЕКТА	Износ у динарима
1.	Значај биолошког мониторинга, као показатеља загађења ваздуха, код становника насеља Шангај	Завод за здравствену заштиту радника Нови Сад	600.000,00
2.	Потенцијал формирања биофилма у дистрибуционом систему Града Новог Сада (2. фаза)	Природно - математички факултет, Нови Сад	300.000,00
3.	Утицај електромагнетног зрачења на пролиферативну активност здравих и малигнућ ћелија у <i>in vitro</i> системима	Институт за онкологију Војводине, Завод за експерименталну онкологију, Сремска Каменица	900.000,00
4.	Креирање базе података свих извора нејонизујућег зрачења у радио-фреквенцијском опсегу на територији Града Новог Сада	Факултет техничких наука, Нови Сад	1.100.000,00
5.	Одређивање концентрација тешких метала у узорцима поврћа произведеног у околини Новог Сада	Пољопривредни факултет, Нови Сад	350.000,00
6.	Дефинисање динамике уклањања престарелих стабала топола у Новом Саду	Истраживачко - развојни институт за низијско шумарство и животну средину, Нови Сад	850.000,00
7.	Хидролошке карактеристике земљишта и заштићеног дела алувијалне равни у околини Града Новог Сада и избор врста дрвећа за пошумљавање прилазних путева Граду	Истраживачко - развојни институт за низијско шумарство и животну средину, Нови Сад	400.000,00
8.	Избор врста дрвећа за озелењавање делова Новог Сада у зависности од едафско-хидролошких услова	Истраживачко - развојни институт за низијско шумарство и животну средину, Нови Сад	400.000,00
9.	Процена брзине ерозије земљишта на основу мерења концентрације активности радионуклида	Природно - математички факултет, Нови Сад	350.000,00
10.	Континуирано праћење полутаната у намирницама на зеленим пијацама у Новом Саду	Природно - математички факултет, Нови Сад	300.000,00
11.	Нове зелене иницијативе локалне политике: <i>Green faktor</i> – административне могућности повећања зелених површина у Новом Саду	Факултет техничких наука, Нови Сад	150.000,00
12.	Развој интернет портала информационе мреже за континуално и удаљено испитивање електромагнетног поља	Факултет техничких наука, Нови Сад	950.000,00

13.	Садржај дитиокарбамата у јагодастом воћу на новосадским пијацама и маркетима	Институт за ратарство и повртарство, Нови Сад	350.000,00
14.	Одређивање остатака пестицида у воћу на тржишту Града Новог Сада	Пољопривредни факултет, Нови Сад	300.000,00
15.	Испитивање изложености људи магнетном пољу трафостаница	Факултет техничких наука, Нови Сад	450.000,00
16.	Коровске врсте Града Новог Сада- потенцијални ресурс за фармацеутску индустрију	Природно - математички факултет, Нови Сад	400.000,00
17.	Евалуација стања екосистема у Новом Саду и околини у циљу њиховог одрживог коришћења	Природно - математички факултет, Нови Сад	400.000,00
УКУПНО:			8.550.000,00

V. ОБРАЗОВНЕ АКТИВНОСТИ И ЈАЧАЊЕ СВЕСТИ О ПОТРЕБИ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Ред. бр.	НАЗИВ ПРОГРАМА - ПРОЈЕКТА	НОСИЛАЦ ПРОЈЕКТА	Износ у динарима
1.	"Новосадско пролеће"	Покрет горана Новог Сада	818.000,00
2.	"Зелена патрола на делу"	Војвођанска зелена иницијатива	300.000,00
3.	"Најбољи пријатељ"	Студентски културни центар	2.000.000,00
4.	Програм обиласка специјалног резервата природе "Засавица"	Покрет горана Новог Сада	480.000,00
5.	"ЗЕЛЕНО КЛАТНО - Позориште и ликовна уметност у служби екологије"	"Страда" Нови Сад	150.000,00
6.	Фестивал "Млади здраво да сте"	Војвођанска зелена иницијатива	150.000,00
7.	"ЕкоМанија 5", еколошка недеља на Универзитету у Новом Саду	Заједница организација студената екологије и заштите животне средине	100.000,00
8.	"На путу екологије"	Удружење "Каспар"	150.000,00
9.	"Како се пере вода"	Удружење "Каспар"	150.000,00
10.	"Промени све(с)т"	Међународна организација за размену студената AIESEC- Локални комитет Нови Сад	80.000,00
11.	"17. Фестивал меда"	Друштво пчелара "Јован Живановић" Нови Сад	300.000,00
12.	Активности на јачању свести о примени научних достигнућа у заштити озонског омотача кроз примену алтернативних извора енергије "ЕНЕРГЕТСКО НЕЗАВИСНЕ ПОРУКЕ"	"Новосадски еколошки центар", Нови Сад	100.000,00
13.	"Зелени град"	Дневник Војводина прес д.о.о. Предузеће за издавање и штампање новина, Нови Сад	450.000,00
14.	"Youth Encounter on Sustainability"- Serbia 2011	Удружење "Инжењери заштите животне средине"	250.000,00
15.	"Say yes to eco bags" – "Кажи да еко торбама"	"ТОТАЛ ИДЕА" агенција за маркетинг и консалтинг	150.000,00
16.	Штампање публикације "Алергијске биљке"	Природно - математички факултет, Нови Сад	280.000,00
17.	"Видео продукција у служби праћења резултата мониторинга животне средине"	"Contrast Media", аудио - видео продукција, Нови Сад	200.000,00

	средине на територији Града Новог Сада"		
18.	"Видео продукција у служби јачања свести о потреби заштите животне средине", носиоца пројекта	"Contrast Media", аудио - видео продукција, Нови Сад	400.000,00
19.	"Изложба минерала и накита"	Друштво љубитеља минерала стена и фосила "ГЕО - ПАН"	30.000,00
20.	"Горански четвртак"	Покрет горана Новог Сада	350.000,00
21.	"Мала школа аранжирања цвећа"	Покрет горана Новог Сада	350.000,00
22.	13. Горански еко - камп "Тестера 2011"	Покрет горана Новог Сада	640.000,00
23.	"Јачање свести о значају урбаног зеленила за животну средину"	Пољопривредни факултет, Нови Сад	400.000,00
24.	"Истраживачки камп за хибридне медије (Hybrid media research camp)"	Art form "Светионик"	100.000,00
25.	"Еколошке игарије"	Удружење грађана "Трачак"	150.000,00
26.	Еко ТВ видео спотови "Заштићена природна добра Новог Сада"	Покрајински завод за заштиту природе	800.000,00
27.	"Не отпадај по кампусу - ми смо одлепили!!!"	Студентска асоцијација Факултета техничких наука	150.000,00
28.	"Еко лист" - информативно гласило	Удружење "Зелени круг"	150.000,00
29.	Тренинг за новинаре: 'Животна средина у медијској (локалној) средини"	Удружење еконовинара "Еко вест"	150.000,00
30.	"Еколошка едукација - образовање за будућност"	Удружење грађана "За одрживи развој - акција XXI" (Зора XXI)	100.000,00
31.	"Стратешки план приступачности Града Новог Сада 2012 - 2016"	Центар "Живети исправно"	100.000,00
32.	"Негуј грану на којој седиш"	Прво удружење за екологију и заштиту од дејства ватре "ЕcoFire"	150.000,00
33.	"Архуска конвенција у прописима и пракси Републике Србије"	Друштво за политику и право животне средине Equilibrium Србија	600.000,00
34.	"Save as... (Сачувај)" – изложба дизајна еколошког и ангажованог плаката	АРТ студио Шево	300.000,00
35.	Књига "Еко дизајн и одрживи развој"	Удружење грађана "Река"	100.000,00
36.	"12:00"	Удружење грађана "Река"	100.000,00
37.	"Face Novi Sad"	"Европски развојни центар"	200.000,00
38.	"Хабитат"	Фонд за развој комуникација-ЦДФ	100.000,00
39.	"Израда идејног концепта и дизајна елемената за промоцију књиге "Планета чека"	Д.О.О. за Рекламу и прораганду Kitchen & GoodWolf Нови Сад	317.892,00
40.	"Едукација становништва Новог Сада - зоосанитарне и биосигурносне мере за спречавање појаве и ширења заразних болести животиња и зооноза у функцији заштите животне средине"	Ветеринарска станица Нови Сад	300.000,00
41.	"ЕКОпрофит Нови Сад"	Denkstatt GMBH Wien	1.753.767,75
42.	Међународни фестивал иновација, знања и стваралаштва "Тесла фест 2011"	Савез проналазача Војводине	150.000,00
43.	Први сазив вајарске колоније "Art Recycle 2011" - Уметничка колонија скулптура од рециклиране гуме	Удружење "Центар за рециклажу уметности"	300.000,00
44.	"Футошка купусијада 2011."	Установа за културу, образовање и информисање Културно информативни центар "Младост" из Футога	600.000,00
45.	"Новосадска јесен"	Покрет горана Новог Сада	749.000,00
46.	"Израда идејног концепта сајамског	Д.О.О. за Рекламу и	322.140,00

	наступа, дизајн елемената и супервизија продукције штанда Градске управе за заштиту животне средине, на сајму ЕКО - СВЕТ"	пропаганду Kitchen & GoodWolf Нови Сад	
47.	Манифестација "Садња стабла генерације"	Покрет горана Новог Сада	130.500,00
48.	Покриће трошкова учешћа Градске управе за заштиту животне средине на Међународним сајмовима "ЛОРИСТ" (20. Међународни сајам екологије и шумарства "ЕКО - СВЕТ")	Градска управа за заштиту животне средине	113.910,35
49.	"100% јелка - јелка са бусеном"	Покрет горана Новог Сада	544.500,00
УКУПНО:			16.809.710,10

VI. ИНФОРМИСАЊЕ И ОБЈАВЉИВАЊЕ ПОДАТАКА О СТАЊУ И КВАЛИТЕТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Ред. бр.	НАЗИВ ПРОГРАМА - ПРОЈЕКТА	НОСИЛАЦ ПРОЈЕКТА	Износ у динарима
1.	Реконструкција интернет презентације Градске управе за заштиту животне средине	Факултет техничких наука Универзитета у Новом Саду	495.600,00
2.	Штампање едукативног пропагандног материјала према идејним решењима	"Стојков" Штампариија ДОО Нови Сад	2.895.838,00
3.	НАРОДНА БИБЛИОТЕКА СРБИЈЕ - ISBN ознака	Градска управа за заштиту животне средине	1.700,00
4.	Библиотека Матице Српске - СІР	Градска управа за заштиту животне средине	800,00
УКУПНО:			3.393.938,00

VII. ТРОШКОВИ РЕАЛИЗАЦИЈЕ ПРОГРАМА

Ред. бр.	НАЗИВ	НОСИЛАЦ	Износ у динарима
1.	Оглас у "Дневнику" за конкурс	Градска управа за заштиту животне средине	5.522,40
2.	Објављивање конкурса за пријем практиканата за реализацију Пројекта "ЕСОprofit Novi Sad"	Градска управа за заштиту животне средине	34.220,00
3.	Покриће трошкова техничких услуга симултаног превођења - закуп опреме	Градска управа за заштиту животне средине	48.000,00
4.	Трошкови платног промета и инопровизије - Пројекат "ЕСОprofit Novi Sad" - Народна банка Србије	Градска управа за заштиту животне средине	2.234,80
5.	Објављивање обавештења у "Сл.Гласнику РС" о закљученом уговору - јавна набавка мале вредности	Градска управа за заштиту животне средине	6.600,00
6.	Покриће трошкова учешћа Градске управе за заштиту животне средине на Међународним сајмовима "ЛОРИСТ" (20. Међународни сајам екологије и шумарства "ЕКО - СВЕТ")	Градска управа за заштиту животне средине	410.356,80
УКУПНО:			506.934,00

РЕАЛИЗАЦИЈА ПРОГРАМА КОРИШЋЕЊА СРЕДСТАВА БУЏЕТСКОГ ФОНДА ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ ЗА 2011. ГОДИНУ

I. ПОДСТИЦАЈНИ, ПРЕВЕНТИВНИ И САНАЦИОНИ ПРОГРАМИ И ПРОЈЕКТИ

1. РЕКОНСТРУКЦИЈА ЗЕЛЕНИЛА У УЛИЦИ ИГЊАТА ПАВЛАСА У НОВОМ САДУ

Носилац пројекта: Јавно комунално предузеће "Градско зеленило" Нови Сад

Зелене површине доприносе унапређењу квалитета животне средине и оплемењују простор у коме се налазе. Улица Игњата Павласа налази се у строгом центру града и оптерећена је великом фреквенцијом саобраћаја. У оквиру реконструкције обављена је садња 6 стабала четинара (оморика), извршена је припрема жардињера за садњу и посађено 54 садница шибља (дуњарица).

2. РЕКОНСТРУКЦИЈА ЗЕЛЕНИЛА НА ТРГУ ФЕРЕНЦА ФЕХЕРА У НОВОМ САДУ

Носилац пројекта: Јавно комунално предузеће "Градско зеленило" Нови Сад

Трг Фехера Ференца представља део ужег језгра Града. Садњом 6 јасена кугласте крошње, 6 дудова пирамидалне форме, 15 туја и 1 граба, као и подизањем 14 m живе ограде садњом 120 садница калине и постављањем 500 m² тепих травњака, поправљен је квалитет животне средине и ублажени негативни утицаји настали због велике фреквенције саобраћаја у овом делу града.

3. РЕКОНСТРУКЦИЈА ЗЕЛЕНИЛА НА ПОЗОРИШНОМ ТРГУ У НОВОМ САДУ

Носилац пројекта: Јавно комунално предузеће "Градско зеленило" Нови Сад

С обзиром да зелене површине доприносе унапређењу квалитета животне средине и оплемењују простор у коме се налазе, извршена је реконструкција зеленила на на Позоришном тргу који има значајну улогу у културном животу грађана, а садња зеленила допринела је и његовој атрактивности. Обављено је уклањање једног сувог стабла *Ailanthus glandulosa*, посађено 7 стабала лалиног дрвета, 6 стабала чемпреса, 17 туја и 77 садница шибља (хортензије и *Ampelopsis tricuspidata*) и извршена реконструкцију травњака на површини од 503 m².

4. РЕКОНСТРУКЦИЈА ЗЕЛЕНИЛА НА ТРГУ КОМЕНСКОГ У НОВОМ САДУ

Носилац пројекта: Јавно комунално предузеће "Градско зеленило" Нови Сад

На Тргу Каменског се налазе појединачна стабла црног ораха, липе јавора, копривића и багрема. Реконструкцијом зеленила овај простор је, поред уређења травне површине постављањем 2100 m² травног тепиха, обогаћен и садњом 31 стабла листопадног и четинарског дрвећа и 320 садница шибља, што умањује негативан утицај саобраћаја који се одвија на новоизграђеном паркингу.

5. РЕКОНСТРУКЦИЈА ЗЕЛЕНИЛА НА БУЛЕВАРУ ОСЛОБОЂЕЊА У НОВОМ САДУ

Носилац пројекта: Јавно комунално предузеће "Градско зеленило" Нови Сад

Булевар ослобођења, осим што је једна од најфреквентнијих саобраћајница у Граду Новом Саду, за већину посетиоца представља и први сусрет са Градом, а ужива и углед популарног шеталишта и места окупљања суграђана.

Како је, услед неповољних утицаја градске средине (висока фреквенција саобраћаја, велика количина издувних гасова), дрворед на Булевару ослобођења био у лошем физиолошком стању, што је резултирало пропадањем и сушењем стабала, извршена је замена јавора отпорнијом врстом - леском.

Уклоњено је 281 осушених стабала, а затим посађено 450 стабала леске и реконструисано 6320 m² травњака.

6. АКЦИЈА "ДРВО ЖИВОТА"

Носилац пројекта: Градска управа за заштиту животне средине
Јавно комунално предузеће "Градско зеленило" Нови Сад
Јавно предузеће "Завод за изградњу Града"

У циљу унапређења животне средине и побољшања услова живота грађана Новог Сада, Градска управа за заштиту животне средине је крајем 2008. године у сарадњи са Јавним предузећем "Завод за изградњу града" и Јавним комуналним предузећем "Градско зеленило" Нови Сад, покренула Акцију "Дрво живота". Смисао и намера Акције је да садњом одговарајућег зеленила у двориштима и испред зграда, као и на јавним површинама, унапреди и повећа фонд зеленила, визуелно оплемени Град, а уједно побољша и квалитет ваздуха, смањи ниво буке, а тиме побољша и квалитет живота у Граду.

У току пролећног и јесењег вегетационог периода посађено је укупно 1840 стабала лишћарског дрвећа, 396 стабала четинара, 5411 садница различитог шибља, 330 метара живе ограде, 4071 садница сезонског цвећа, 38 ружа и реконструисано 12227 m² травњака. Наставак радова планиран је почетком 2012. године, пре кретања вегетације.

7. РЕКОНСТРУКЦИЈА ЗЕЛЕНИЛА НА ЖИТНОМ ТРГУ У НОВОМ САДУ

Носилац пројекта: Јавно комунално предузеће "Градско зеленило" Нови Сад

На Житном тргу тренутно се налази уређен паркинг простор. Унапређење зеленила је допринело побољшању квалитета ваздуха, смањењу негативног утицаја буке од фреквентног саобраћаја, а тиме и побољшању животне средине.

Постојећи биљни фонд на Житном тргу обогаћен је садњом 28 стабала јасена кугласте форме, као и садњом 25 садница шибља, а уређена је и травна површина постављањем 630, m² травног тепиха.

8. РЕКОНСТРУКЦИЈА ЗЕЛЕНИЛА НА ТРИФКОВИЋЕВОМ ТРГУ У НОВОМ САДУ

Носилац пројекта: Јавно комунално предузеће "Градско зеленило" Нови Сад

Трифковићев трг представља део ужег језгра Града Новог Сада на коме се налази делимично уређен паркинг простор са недовољно зеленила.

У циљу унапређења квалитета животне средине и визуелног оплемењивања простора, урађена је реконструкција зеленила.

Обављено је орезивање 10 стабала копривића, посађено 21 стабло лишћарског дрвећа (јасен и копривић) и реконструисан травњак постављањем травног тепиха на површини од 527 m². Хумузирање је обављено на свим површинама где је вршена реконструкција.

9. РЕКОНСТРУКЦИЈА ДЕЛА РАЗДЕЛНИХ ТРАКА У НОВОМ САДУ

Носилац пројекта: Јавно комунално предузеће "Градско зеленило" Нови Сад

Руменачка улица, Руменачки пут, као и Футошка улица и Футошки пут, су веома прометне саобраћајнице дуж којих су разделне траке са деградираним зеленилом. У циљу унапређења животне средине и ублажавања негативних последица саобраћаја, нарочито смањење буке, урађена је реконструкција зеленила разделне траке у Футошкој улици и Футошком путу од улице Николе Тесле до Булевара Кнеза Милоша и реконструкција разделне траке у Руменачкој улици и Руменачком путу.

На разделној траци у Футошкој улици и Футошком путу обављено је уклањање слоја неплодне земље и шута, а затим хумузирање терена. Посађено је 127 стабала

листопадног дрвећа (багрем, златна киша) и 672 садница листопадног и зимзеленог шибља и реконструисан травњак на површини од 5748 m².

На разделној траци у Руменачкој улици и Руменачком путу, након скидања нагојеног слоја земље и хумузирања, обављена је садња 50 стабала листопадног дрвећа (дуд, багрем, златна киша) и 1676 садница листопадног и зимзеленог шибља, а травњак је реконструисан на површини од 4684 m².

10. УНАПРЕЂЕЊЕ ЗЕЛЕНИЛА ОКО БИЦИКЛАНА У НОВОМ САДУ

Носилац пројекта: Јавно комунално предузеће "Градско зеленило" Нови Сад

Висока фреквенција саобраћаја негативно утиче на квалитет животне средине и неопходно је створити услове за смањење употребе моторних возила и увести масовнију употребу бицикла.

У складу са Акцијом "Вратимо Нови Сад бициклистима" покренута је иницијатива за израду и озелењавање бициклана.

У првој фази извршено је озелењавање бициклана на две локације, код Штранда и Спортског пословног центра Војводина. На површини од 450 m² постављен је тепих травњак, а уз носаче зеленила посађено 19 садница пузавица (*Hedera sp.*).

У другој фази озелењене су бициклане испред Српског народног позоришта и испред жељезничке станице. Испред Српског народног позоришта, на површини од 250 m² постављен је тепих травњак, а уз носаче зеленила посађено 16 садница пузавица (*Wisteria sp.*), док је испред жељезничке станице постављена подлога и носач за зеленило и посађено 16 пузавица (*Wisteria sp.*).

У трећој фази озелењена је бициклана у студентском граду - Кампусу тако што је постављена зелена подлога у виду тепиха травњака на површини од 270 m² и учвршћена конструкција и носач за зеленило уз који је посађено 16 пузавица (*Wisteria sp.*).

11. ОЗЕЛЕЊАВАЊЕ СОМБОРСКОГ БУЛЕВАРА ОД УЛИЦЕ ФУТОШКЕ ДО УЛИЦЕ ЈОЖЕФА АТИЛЕ У НОВОМ САДУ

Носилац пројекта: Јавно комунално предузеће "Градско зеленило" Нови Сад

Сомборски булевар спаја два велика градска насеља и претендује да буде популарно шеталиште Новосађана, а зеленило, поред доприноса унапређењу животне средине, треба Булевар да учини још атрактивнијим за шетњу. До краја 2011. године засађено је 410 стабала листопадног дрвећа и подигнуто травњака на површини од 16115 m².

12. ОЗЕЛЕЊАВАЊЕ СУНЧАНОГ КЕЈА У НОВОМ САДУ

Носилац пројекта: Јавно комунално предузеће "Градско зеленило" Нови Сад

Озелењавање Сунчаног кеја представља наставак активности на озелењавању Кеја у Новом Саду које је започето 2010. Године реализацијом Пројекта "Озелењавање дела кеја у Новом Саду".

Како је Кеј у Новом Саду истовремено и одбрамбени насип Дунава, подизање зеленила је подразумевало посебне услове, у складу са захтевима Јавног водопривредног предузећа "Воде Војводине". За садњу дрвећа припремљене су укопане "жардињере" од армираног бетона. У 450 "жардињера" засађена су стабла туја, а у 274 стабла листопадног дрвећа. Истовремено је уређено 6.100 m² травњака .

13. ОЗЕЛЕЊАВАЊЕ СЛОБОДНИХ ПОВРШИНА ОСНОВНЕ ШКОЛЕ "ДР МИЛАН ПЕТРОВИЋ"

Носилац пројекта: Јавно комунално предузеће "Градско зеленило" Нови Сад

Зеленило у градској средини позитивно утиче на квалитет животне средине, а садњом и уређењем зеленила у школама стварају се мале зелене оазе које, осим позитивног утицаја на квалитет средине, имају и значајан утицај на психолошки развој деце и развој еколошке свести. Уређење зеленила у школским двориштима може да се користе и у едукативне сврхе. До краја 2011. године хумузиране су површине намењене озелењавању и засађено 42 стабла лишћара, 13 стабла четинара, 9 садница шибља и подигнут травњак на површини од 923 m².

14. ХОРТИКУЛТУРНО УРЕЂЕЊЕ КРУЖНЕ РАСКРСНИЦЕ БУЛЕВАРА ЕВРОПЕ СА УЛИЦОМ КОРНЕЛИЈА СТАНКОВИЋА И УЛИЦОМ РУМЕНАЧКОМ У НОВОМ САДУ

Носилац пројекта: Јавно комунално предузеће "Градско зеленило" Нови Сад

Идентитет једног Града може се изградити и унапређењем урбаног зеленила. Зелене површине значајно утичу на квалитет живота у урбаној средини, поправљају квалитет и повећавају влажност ваздуха, ублажавају температурне екстреме, знатно оплемењују простор. Бенефити се одражавају како на појединцу, тако и на читавом друштву. Уређење кружне раскрснице подразумева садњу 9 комада листопадног дрвећа, 1239 комада шибља, 1050 комада ружа, 1590 комада сезонског цвећа, 78 m² цветних гредица и 5040 m² травњака.

15. ОЗЕЛЕЊАВАЊЕ ДВОРИШТА И САДЊА СТАБЛА ГЕНЕРАЦИЈЕ У ОШ "СВЕТИ САВА" У РУМЕНКИ

Носилац пројекта: Јавно комунално предузеће "Градско зеленило" Нови Сад

Већ дужи низ година, у оквиру Акције под називом "Садња стабла генерације", полазници првог разреда основних школа симболично саде своје дрво о коме током свог школовања брину, развијајући активан однос према очувању животне средине. У 2011. години своје "Стабло генерације" посадили су ученици ОШ "Свети Сава" у Руменки, уз присуство својих вршњака из других основних школа.

Упоредо са сађењем "Стабла генерације" урађено је и озелењавање дворишта школе у оквиру кога је посађено 7 стабала лишћарског дрвећа, 87 садница шибља, 9 m живе ограде и 70 садница сезонског цвећа.

16. РЕКОНСТРУКЦИЈА ЗЕЛЕНИЛА У КОСОВСКОЈ УЛИЦИ У НОВОМ САДУ

Носилац пројекта: Јавно комунално предузеће "Градско зеленило" Нови Сад

Зеленило у граду позитивно утиче на квалитет ваздуха, доприноси ублажавању негативног утицаја буке у животној средини и представља значајан фактор биодиверзитета урбане средине, а уједно својом разноврсношћу боја и облика естетски улепшава простор у којем се налази.

Ради побољшања квалитета живота у Граду Новом Саду, неопходно је фаворизовати повећање површина под зеленилом и реконструкцију постојећег зеленила. У оквиру реализације пројектних активности реконструкције зеленила након уређења саобраћајнице и пешачких стаза у Косовској улици обављено је орезивање 50 стабала лишћара проређивањем круне, засађено 76 стабала лишћара (багрем и леска), уз постављање вертикалне металне заштите око стабала у паркингу, хумузиран терен и подигнут травњак на површини од 1512 m².

17. ОЗЕЛЕЊАВАЊЕ БУЛЕВАРА ЕВРОПЕ ОД УЛИЦЕ КОРНЕЛИЈА СТАНКОВИЋА ДО РУМЕНАЧКОГ ПУТА У НОВОМ САДУ - I ФАЗА

Носилац пројекта: Јавно комунално предузеће "Градско зеленило" Нови Сад

Булевар Европе, спајајући велика стамбена насеља Града, има све услове да у будућности представља популарно шеталиште Новосађана. С обзиром на његову велику површину и отвореност простора, зеленило ће умањити негативне ефекте

високе фреквенције саобраћаја. Сходно томе, у 2010. години је, реализацијом Пројеката "Хортикултурно уређење Булеvara Европе у Новом Саду", започето његово озелењавање.

Пројекат "Озелењавање Булеvara Европе од улице Корнелија Станковића до Руменачког пута у Новом Саду - I фаза" представља наставак озелењавања овог простора. У оквиру овог пројекта посађено је 539 стабала листопадног дрвећа.

18. АКЦИЈА "ПРОДУЖИМО ЖИВОТ ЈЕЛКАМА"

Носилац пројекта: Градска управа за заштиту животне средине

Јавно комунално предузеће "Градско зеленило" Нови Сад

У циљу што боље и садржајније акције за заштиту младих четинара, а тиме и заштиту животне средине, пред новогодишње и божићне празнике, Градска управа за заштиту животне средине Града Новог Сада, у сарадњи са Јавним комуналним предузећем "Градско зеленило", реализовала је Акцију "Продужимо живот јелкама". Јелке са бусеном су, уз одговарајући пропагандни материјал, подељене свим основним школама и свим објектима Предшколске установе "Радосно детињство", Дечијој болници у Новом Саду, Дому за децу и омладину ометену у развоју у Ветернику, СОС Дечијем селу "Др Милорад Павловић" у Сремској Каменици, Институту за здравствену заштиту деце и омладине, Прихватилишту са прихватном станицом "Сигурна кућа", "Сигурна женска кућа" итд. На овај начин подељено је 210 јелки.

19. НАСТАВАК ОЗЕЛЕЊАВАЊА ДЕЛА КЕЈА У НОВОМ САДУ

Носилац пројекта: Јавно комунално предузеће "Градско зеленило" Нови Сад

Кеј представља и омиљено шеталиште Новосађана. Имајући у виду да зеленило на Кеју, поред доприноса унапређењу животне средине и просторне изолације шеталишта од фреквентне саобраћајнице, овај простор чини атрактивнијим за одмор и шетњу, 2010. године реализован је Пројекат "Озелењавање дела кеја у Новом Саду" у оквиру кога је озелењен део Београдског кеја од Бул. Цара Лазара до улице Марка Миљанова. Како би се уређење и озелењавање Кеја употпунило, током 2011. године настављено је озелењавање овог популарног шеталишта сађењем 233 садница багрема и глога, хумузирањем дела површина намењених озелењавању и подизањем травњака на површини од 2590 m².

II. ПРОГРАМИ И ПРОЈЕКТИ ПРАЋЕЊА СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

1. ПРАЋЕЊЕ СТАЊА И ПРОГНОЗА АЕРОПОЛЕНА НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА НОВОГ САДА

Носилац пројекта: Природно-математички факултет

Департман за биологију и екологију

Континуирано праћење стања и прогноза аерополена у Граду Новом Саду омогућава формирање базе података неопходних за израду календара полена и прогностичких модела.

У периоду 1. фебруар - 30.октобар 2011. године, обезбеђено је редовно праћење 21 типа полена у ваздуху. Резултати праћења, поред тога што омогућавају благовремено предузимање мера за смањење негативног утицаја аероалергеног полена на здравље и радну способност становништва, указују и на ефикасност предузетих мера за смањење аерополена.

Добијени подаци указују да варирање дневних концентрација аеропољена у Граду Новом Саду у 2011. години одговарају ситуацији карактеристичној за континенталну област умереног климатског подручја које се одликује нешто вишим концентрацијама током марта и априла, док се други максимум јавио током друге половине августа. Мај, јун и јул карактеришу нешто ниже концентрације, које су карактеристичне за сезону цветања трава и почетак цветања коровских врста.

О стању, тренду и прогнозираним концентрацијама аероалергогеног полена редовно је обавештавана јавност путем интернет презентације Градске управе за заштиту животне средине и интернет странице www.nspolen.com.

2. ПРАЋЕЊЕ МИКРОБИОЛОШКОГ КВАЛИТЕТА ПОДЗЕМНИХ ВОДА ГРАДСКИХ ИЗВОРИШТА ВОДЕ ЗА ПИЋЕ ГРАДА НОВОГ САДА

Носилац пројекта: Природно-математички факултет
Департман за биологију и екологију

Испитивања микробиолошког квалитета подземних вода имала су за циљ да се на бази присуства и квантитативне заступљености одређених физиолошких група бактерија и ензимске активности, процени квалитет подземних вода, угроженост новосадских изворишта пијаће воде и могући утицај загађења на квалитет воде дистрибуционе мреже, као и заштита и очување постојећег квалитета подземних вода.

Микробиолошке анализе током 2011. године извршене су на извориштима Ратно острво, Петроварадинска ада и Штранд.

У свим подземним водама забележено је присуство испитиваних физиолошких група бактерија са варијацијама заступљености у зависности од месеца испитивања и конкретног узорка.

Током 2011. године на изворишту Ратно острво укупно је испитано 73 узорка подземне воде. Микробиолошки квалитет збирног узорка воде овог изворишта је углавном био задовољавајући и са санитарног и ширег еколошког аспекта. Генерално гледајући, према заступљености органотрофа на хранљивом агару вода је у највећем броју случајева (49% узорака) припадала II класи по Kohl-у, затим I класи (33% узорака) и I-II класи (18% узорака). Према индексу фосфатазне активности (ИФА) највећи број узорака (32%) окарактерисан је као категорија загађених вода – IIIA категорија. Један део узорака (22%) класификован је као категорија умерено загађених вода – II-III категорија, а исто толики део узорака (22%) сврстан је у категорију веома загађених – IIIB. Ретко се догађало да вода показује или веома добар или пак изричито лош квалитет.

На изворишту Петроварадинска ада током 2011. године укупно је анализирано 62 узорка подземне воде. Генерално гледајући, према заступљености органотрофа на хранљивом агару вода је припадала у највећем броју случајева (52% узорака) I класи по Kohl-у, затим II класи, (38% узорака) и I-II класи (10% узорака). Према индексу фосфатазне активности (ИФА), највећи број узорака (49%) окарактерисан је као категорија умерено загађених вода – II-III категорија. Један део узорака (42%) припадао је категорији загађених вода – IIIA категорија, а један део узорака (6%) сврстан је у категорију веома загађених – IIIB категорија. Ретко се догађало да воде показују или веома добар или пак изричито лош квалитет воде.

У току 2011. године на изворишту Штранд укупно је анализирано 68 узорака подземне воде. Резултати су показали да квалитет воде варира у зависности од месеца испитивања, али је генерално гледајући лош јер већина узорака (53%), према бројности органотрофа, а према категоризацији Kohl-а, припада II класи. Према ензимској активности (ИФА), висок проценат узорака припада IIIB категорији (26%) и III-IV категорији (25%). Оно што забрињава је чињеница да 15% узорака показује тако високу ензимску активност да улази у категорију максимално прљавих вода. Практично такве воде су ван категорије, што уз високе бројности свих група бактерија озбиљно упозорава на нарушен квалитет подземних вода изворишта Штранд.

Резултати еко-микробиолошког мониторинга, генерално гледајући, указују на потребу заштите квалитета подземних вода сва три изворишта воде за пиће Града Новог Сада.

3. ПРАЋЕЊЕ И ПРОГНОЗА UV ЗРАЧЕЊА НА ТЕРИТОРИЈИ НОВОГ САДА ТОКОМ 2011. ГОДИНЕ

Носилац пројекта: Природно-математички факултет - Департман за физику

Нови Сад је једини град на територији Србије, у коме се од 2003. године систематски врше мерења интензитета ултраљубичастог зрачења (UV).

Током 2011. године максималне вредности UV индекса су биле у периоду јун - јул. Те вредности су, за време ведрих дана, износиле између 8 и 9 што представља врло висок ниво UV зрачења, када се морају предузети озбиљне мере заштите.

Број дана са високим UV индексом преко 8 износио је 58, број дана када је UV индекс био $7 (\pm 0.5 \text{ UVI})$ износио је 88. Овакав интензитет UV зрачења може штетно утицати на људе са осетљивом кожом и на децу.

Највише дневне вредности интензитета соларног UV зрачења измерене су у периоду од 10 до 16 часова и у том периоду доза соларног зрачења износила је приближно 80% укупне дневне дозе током летњих месеци, док је у периоду од 11 до 15 часова емитована доза износила око 65%. Регистрована вредност UV индекса од $9 (\pm 0.5)$ и више регистрована је 14 пута.

Мерења дебљине озонског омотача указују да није дошло до значајнијег оштећења озонског омотача изнад овог подручја. Међутим, током периода октобар - јануар 2010. и 2011. године примећена је смањена дебљина озонског омотача, испод границе озонске рупе. То се посебно односи на 2011. годину када су регистроване ниже вредности него 2010. године, а и период ниских вредности је дуже трајао. Ово указује на присуство супстанци у стратосфери које уништавају озонски омотач.

Подаци о нивоу UV зрачења се објављују на интернет сајту Градске управе за заштиту животне средине, где се ажурирају сваких 10 минута.

4. МОНИТОРИНГ КВАЛИТЕТА ПОВРШИНСКИХ ВОДА НА ПОДРУЧЈУ ГРАДА НОВОГ САДА

Носилац пројекта: Пољопривредни факултет - Департман за уређење вода

Канали основне и детаљне каналске мреже на подручју Града Новог Сада су изложени интензивном антропогеном утицају, што намеће потребу за сталним праћењем квалитета њихових вода.

У току 2011. године су, на месечном нивоу, анализирани физичко-хемијски параметри воде на карактеристичним профилима три изабрана водотока - канала: Татарница, канал ДТД Нови Сад-Савино Село и канал Субић.

Констатовано стање квалитета воде канала Татарница, у анализираним периоду (2006-2011. година), не може се у потпуности оценити као задовољавајуће. Иако су у великој већини случајева (75-100% узорака), готово за све релевантне параметре, заступљене захтеване прва или друга бонитетна класа, ипак се мора указати и на чињеницу да је повремено установљен и незадовољавајући квалитет воде, односно спорадична појава воде треће класе или још лошије. Најнеповољније стање квалитета воде канала Татарница утврђено је и даље према критеријумима за биолошку потрошњу кисеоника (БПК₅). Ипак треба нагласити да је према просечној вредности оваг параметара за 2011. годину први пут констатована друга класа квалитета, иако преко 40% узорака одступа од захтеваног квалитета што акцентира на и даље присуство загађења биоразградљивим органским материјама. Ситуација је, по правилу, најлошија током летњих месеци. Посебно се скреће пажња на значај квалитета воде и мониторинга на овом каналу јер се његове воде уливају у Парк природе "Бегечка јама".

Квалитет воде канала ДТД Нови Сад-Савино Село, како 2011. тако и у претходним годинама, може се оценити као стабилан и углавном добар. Према релевантним показатељима квалитета површинских вода најчешће су заступљене захтеване бонитетне класе - прва и друга, уз спорадичне, појединачне изузетке. И овде се најчешћа одступања од жељеног квалитета манифестују код БПК₅, али је присутно и побољшање, тако да су у 2011. години у 92% узорка вредности БПК₅ одговарале другој класи, док су у неким од претходних година (нпр. 2007. и 2009.) доминирале трећа и четврта класа бонитета.

У односу на остале анализиране локалитете на каналу Субић забележено је, у погледу квалитета воде, најлошије стање. На основу анализа добијених вредности може се констатовати да се одступања од захтеваног квалитета повремено јављају готово код свих релевантних параметара, а да је то најизраженије и даље код садржаја раствореног кисеоника, БПК₅ и ХПК, где су релативно честе појаве треће па и четврте бонитетне класе, што указује на велику загађеност органским материјама. Током 2011. године, на каналу Субић констатовано је, до сада, најнеповољније стање, како у односу на БПК₅, тако и према ХПК, суспендованим материјама и сувом остатку. Нешто боље стање у односу на претходни период је код кисеоничког режима и када су у питању азотна једињења, нитрити и амонијум.

Добијени резултати указују на значај и неопходност сталне контроле загађивача и даљег мониторинга у циљу очувања квалитета вода и животне средине на подручју Града Новог Сада.

5. ПРАЋЕЊЕ КВАЛИТЕТА ПОЉОПРИВРЕДНОГ И НЕПОЉОПРИВРЕДНОГ ЗЕМЉИШТА НА ТЕРИТОРИЈИ НОВОГ САДА ТОКОМ 2011. ГОДИНЕ

Носилац пројекта: Институт за ратарство и повртарство Нови Сад

У циљу утврђивања квалитета земљишта и сагледавања могућности за производњу високо квалитетне и здравствено безбедне хране на територији Града Новог Сада, анализиран је квалитет пољопривредног земљишта поред фреквентних саобраћајница (3 локације), поред индустријске зоне и депоније (2 локације) и непољопривредног земљишта (Дунавски, Каменички и Футошки парк-3 локације).

Добијени резултати концентрација тешких метала и микроелемената су испод максимално дозвољених вредности. Органске загађујуће материје и микроорганизми у већини случајева нису прелазиле максимално дозвољене вредности.

Узорци непољопривредног земљишта, односно узорци из паркова имају незнатно више вредности од граничних, за бакар у Дунавском и Футошком парку, односно за кобалт и никл у Каменичком парку и кобалт у Футошком парку. Ове вредности не представљају опасност за боравак људи.

6. ПРАЋЕЊЕ КВАЛИТЕТА ПОВРШИНСКЕ ВОДЕ ЈАВНИХ КУПАЛИШТА НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА НОВОГ САДА ТОКОМ 2011. ГОДИНЕ

Носилац пројекта: Институт за јавно здравље Војводине

Због велике посећености јавних купалишта у купалишној сезони, неопходан је сталан надзор над квалитетом воде и правовремено информисање корисника.

Квалитет воде праћен је за време купалишне сезоне током 2011. године на купалиштима: "Штранд", "Бећар-штранд", "Шодрош", "Официрска плажа", плажа у Футогу и на Бегечкој јами.

Вода је анализирана на микробиолошке и физичко-хемијске параметре, а резултати су објављивани на огласним таблама купалишта и интернет презентацији Градске управе за заштиту животне средине.

Анализом 263 узорака воде утврђено је да је, у погледу микробиолошког и физичко - хемијског квалитета, 46,39% (122) узорка одговарало прописаној II - класи квалитета површинске воде која омогућује купање, рекреацију и спортове на води.

7. ПРАЋЕЊЕ КВАЛИТЕТА ВАЗДУХА НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА НОВОГ САДА ТОКОМ 2011. ГОДИНЕ

Носилац пројекта: Институт за јавно здравље Војводине

Праћење показатеља квалитета ваздуха има за циљ утврђивање квалитета и степена загађености ваздуха неопходних за правилан одабир превентивних мера у циљу заштите здравља људи и очувања животне средине.

У 2011. години, средња месечне вредност таложних материја на годишњем нивоу износила је 188, mg/m², што је испод максимално дозвољене од 200 mg/m².

Средње дневне вредности концентрација чађи, сумпордиоксида и азотдиоксида у 24 - часовним узорцима на годишњем нивоу нису прелазиле прописану граничну/толерантну вредност на годишњем нивоу.

Средња једночасовна вредност концентрације азотдиоксида и угљенмоноксида на годишњем нивоу није прелазила прописану једночасовну граничну / толерантну вредност, као ни граничну / толерантну вредност на годишњем нивоу. Средња дневна вредност осмочасовне концентрације приземног озона и водоник сулфида на годишњем нивоу није прелазила прописану максималну дозвољену вредност на годишњем нивоу.

Средња дневна вредност концентрације укупних суспендованих честица од 169 µg/m³ на годишњем нивоу прелазила је прописану циљну вредност од 70 µg/m³, док је средња дневна вредност концентрације полицикличних ароматичних угљоводоника на годишњем нивоу, изражених као бензо(а)пирен у узоркованим укупним суспендованим честицама износила 5,6 ng/m³, што прелази граничну вредност имисије од 1 ng/m³.

Средња дневна вредност концентрације суспендованих честица PM₁₀ у двадесетчетворочасовним узорцима ваздуха на годишњем нивоу износила је 43 µg/m³ и прекорачила је прописану годишњу граничну вредност од 40 µg/m³. Прописана годишња толерантна вредност (48 µg/m³) концентрације суспендованих честица PM₁₀ није прекорачена (50 µg/m³).

Средња дневна концентрација бензена од 1,8 µg/m³ није прекорачивала прописану годишњу граничну вредност од 5 µg/m³ и толерантну од 8 µg/m³. Максимална дневна вредност концентрације толуена није прекорачила прописане максимално дозвољене концентрације на седмодневном нивоу.

Вредност дневног индекса квалитета ваздуха је током 175 дана (42,81%) износила 1 (ИКВ=1), током 134 (36,91%) дана износила 2 (ИКВ=2), током 29 (7,99%) дана износила 3 (ИКВ=3), током 14 (3,86%) дана износила 4 (ИКВ=4), током седам (1,93%) дана износила 5 (ИКВ=5) и током четири (1,10%) дана износила 6 (ИКВ=6).

Добијени резултати указују на потребу предузимања одговарајућих мера као што су: измена режима саобраћаја, озелењавање, измештање индустријских постројења из стамбених зона, обезбеђивање техничке исправности возила.

О квалитету ваздуха јавност је информисана путем медија и интернет презентације Градске управе за заштиту животне средине.

8. ПРАЋЕЊЕ НИВОА БУКЕ НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА НОВОГ САДА ТОКОМ 2011. ГОДИНЕ

Носилац пројекта: Институт за јавно здравље Војводине

Основни циљ утврђивања и праћења нивоа буке у животnoj средини је заштита здравља људи, очување и унапређење услова животне средине, а спроводи се ради утврђивања стања животне средине и правилног одабира превентивних мера у циљу заштите и унапређења здравља људи и очувања животне средине.

На основу измерених и моделованих нивоа буке утврђених на 18 мерних места у животnoj средини Града Новог Сада током 2011. године, укупна бука је највећа у Руменачкој улици, Партизанској улици, Улици цара Душана и на Кеју, а најмања на Новом Насељу, Подбари и Његошевој улици.

У односу на измерене вредности ($n=81$) дневног нивоа буке утврђене вредности индикатора дневне буке (L_{day}) су повишене у 38 (46,91%) мерења у односу на одредбе националних норматива {65dB (A)}. Дневна бука је највећа у Руменачкој улици, а најмања на Подбари.

У односу на измерене вредности ($n=81$) вечерњег нивоа буке утврђене вредности индикатора вечерње буке ($L_{evening}$) су повишене у 28 (34,57%) мерења у односу на одредбе националних норматива {65dB (A)}. Вечерња бука је највећа у Руменачкој улици, а најмања на Новом Насељу.

У односу на измерене вредности ($n=81$) ноћног нивоа буке утврђене вредности индикатора ноћне буке (L_{night}) су повишене у 68 (83,95%) мерења у односу на одредбе националних норматива {55dB (A)}. Ноћна бука је највећа у Руменачкој улици, а најмања на Подбари и Новом Насељу.

Све ово указује на потребу предузимање одговарајућих мера као што су зонирање, измена режима саобраћаја, подизања заштитних баријера, измештање индустријских постројења из стамбених зона, обезбеђивање техничке исправности возила, израда акционих планова.

О нивоу буке јавност је информисана путем медија и интернет презентације Градске управе за заштиту животне средине.

9. ПРАЋЕЊЕ РАДИОАКТИВНОСТИ ЗЕМЉИШТА НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА НОВОГ САДА ТОКОМ 2011. ГОДИНЕ

Носилац пројекта: Природно-математички факултет - Департман за физику

Земљиште региона Војводине подложно је радиоактивној контаминацији из више извора. Пре свега то су реактори нуклеарних електрана у околини који својом емисијом у воду и ваздух могу загадити ширу околину. Затим, употреба фосфатних ђубрива са великим концентрацијама урана може узроковати постепено повећање концентрације активности урановог низа у земљишту. Извршено је испитивање радиоактивности узорака и дозе јонизујућег и нејонизујућег зрачења мерењем радиоактивности узорака пољопривредног земљишта са следећих локација: Футог, Шангај, Каћ, излаз из Новог Сада - пут НС - ЗР (преко пута Стојанов сервиса) и Немановци – код градске депоније и узорака непољопривредног земљишта из градских паркова: Каменички парк, Футошки парк и Дунавски парк.

Генерално се може закључити да узорци земљишта са свих локација не указују на повећање радиоактивности које би угрозило производњу хране. Измерене концентрације активности ^{137}Cs , узимајући у обзир трансфер факторе овог изотопа у биљке, не би требало да угрозе здравствену безбедност произведене хране.

Концентрација активности уранијума ^{238}U у површинском слоју земљишта креће се у границама од 6.4 до 80 Bq/kg што је у добром слагању са вредностима за војвођанско земљиште за које постоји најбоља систематика мерења. Ни у једном узорку није примећена повишена активност како ^{238}U , ^{235}U , тако ни осиромашеног уранијума. Концентрација активности ^{226}Ra је у равнотежи са ^{238}U што показује да нема индикација за присуство осиромашеног урана. Концентрација активности природних радионуклида торијума ^{232}Th и радијума ^{226}Ra су у равнотежи и крећу се у уобичајеним опсезима од 20 – 40 Bq/kg.

Радионуклид вештачког порекла ^{137}Cs који доминантно потиче од хаварије нуклеарне електране у Чернобилу 1986. године је детектован у траговима. Концентрација активности овог вештачког радионуклида знатно варира од једне микролокације до друге, што се нарочито уочава код некултивисаног земљишта у парковима где нема обраде и мешања површинског и дубинских слојева земљишта.

10. МОНИТОРИНГ НЕЈОНИЗУЈУЋЕГ ЕЛЕКТРОМАГНЕТСКОГ ЗРАЧЕЊА НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА НОВОГ САДА У 2011. ГОДИНИ

Носилац пројекта: Факултет техничких наука

Развој нових, пре свега мобилних система радио веза, наметнуо је потребу за поузданим мерењем нивоа електромагнетних поља.

У 2011. години, мерења нивоа ЕМ поља, обављена су баждареном опремом акредитоване лабораторије за електромагнетску компатибилност Факултета техничких наука на дефинисаних 90 локација у граду и приградским насељима и извршено је поређење добијених резултата са резултатима из претходних година.

Активности на евиденцији започете 2005 у оквиру програма мониторинга, су квалитативно проширене у току 2010. године, тако да је инициран нови пројекат који се бави израдом базе података извора од посебног интереса на територији града Новог Сада. Пројекат је настављен у току 2011. године, тако да нуди систематизовану евиденцију свих расположивих података о изворима нејонизујућег зрачења на територији града.

III ПРОГРАМИ ЗАШТИТЕ И РАЗВОЈА ЗАШТИЋЕНИХ ПРИРОДНИХ ДОБАРА НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА НОВОГ САДА

1. САНАЦИЈА СПОМЕНИКА ПРИРОДЕ "АМЕРИЧКИ ПЛАТАН У ФУТОГУ" И СТАБЛА БЕЛЕ ТОПОЛЕ (*POPULUS ALLBA*) У СПОМЕНИКУ ПРИРОДЕ "ДУНАВСКИ ПАРК" У НОВОМ САДУ

Носилац пројекта: Јавно комунално предузеће "Градско зеленило" Нови Сад

У дворишту Пољопривредне школе у Футогу налази се стабло Америчког платана (*Platanus occidentalis L.*). Стабло је необичног и лепог раста и хабитуса и старости око 130 година. Због предимензионираног "једра" крошње постојала је опасност да би се под великим оптерећењем при снажном удару ветра стабло нашло на граници своје статичке равнотеже. Зато је крошња редукована за око 30%, чиме је "једро" смањено, а истовремено се повећала отпорност на спољне притиске. Висина крошње је смањена за око 7 метара и скраћене су гране које су излазиле из предложеног облика крошње.

Стабло беле тополе (*Populus alba*) се налази у Споменику природе "Дунавски парк". На стаблу је обављено обликовање крошње и њено проређивање и спуштено је тежиште стабла и побољшана његова статичка стабилност. Предузетим мерама сачувано је ово импозантно стабло за наредних неколико година.

Сви наведени радови обављени су према условима Покрајинског завода за заштиту природе, у присуству стручног сарадника.

2. САНАЦИЈА СТАЗА У СПОМЕНИКУ ПРИРОДЕ "ФУТОШКИ ПАРК " У НОВОМ САДУ - I ФАЗА

Носилац пројекта: Јавно комунално предузеће "Градско зеленило" Нови Сад

Одлуком о заштити ("Службени лист Града Новог Сада", број 18/06), "Футошки парк" у Новом Саду је, у циљу очувања изворности стила пејсажне архитектуре, богатства дендрофлоре и других природних вредности, стављен под заштиту као споменик природе, а управљање овим природним добром поверено је Јавном комуналном предузећу "Градско зеленило" Нови Сад.

Лоше стање пешачлих стаза у "Футошком парку" доводи у питање једну од основних функција овог парка, одмор и рекреацију грађана.

Сходно томе, Програмом управљања спомеником природе "Футошки парк" за 2011. годину предвиђена је и санација стаза, у складу са условима и под стручним надзором Покрајинског завода за заштиту природе. Радови су започети крајем 2011. године, а биће настављени у пролеће 2012. године.

IV. НАУЧНО - ИСТРАЖИВАЧКИ ПРОГРАМИ И ПРОЈЕКТИ

1. ЗНАЧАЈ БИОЛОШКОГ МОНИТОРИНГА КАО ПОКАЗАТЕЉА ЗАГАЂЕЊА ВАЗДУХА КОД СТАНОВНИКА НАСЕЉА ШАНГАЈ

Носилац пројекта: Завод за здравствену заштиту радника Нови Сад

Циљ пројекта је био да се утврде нивои индикатора загађења животне средине у биолошком материјалу - крв, као показатеља утицаја на здравствено стање испитаника насеља Шангај.

Није утврђена значајна корелација између посматраних биохемијских параметара (AST, GGT, ALP, LDH, Билирубин) и токсиколошких параметара у основној групи. Једино је утврђена статистички значајна повезаност између ALT и циклохексана ($\rho=0.305$, $p=0.028$). Није утврђена значајна корелација између посматраних хематолошких параметара (број еритроцита, број леукоцита, ниво хемоглобина) и токсиколошких параметара у испитиваној групи (приказан ниво значајности за Спирманов коефицијент корелације). Што се тиче параметара липидног статуса (укупни холестерол, LDL, HDL, триглицериди) и токсиколошких параметара, утврђена је значајна негативна корелација између HDL и бензена ($\rho= -0.332$, $p=0.016$). Што су више вредности HDL - холестерола, више су вредности бензена. Укупни холестерол и триглицериди су у значајној корелацији са циклохексаном: укупни холестерол ($\rho= 0.395$, $p=0.004$), триглицериди ($\rho= 0.434$, $p=0.001$). Што су више вредности укупног холестерола, више су вредности циклохексана, а исто важи за триглицериде, са повећањем вредности триглицерида више су вредности циклохексана. Код 4 испитаника (7,7%) основне групе измерене су повишене вредности бензена (изнад 0.21ug/L), док код 48 испитаника (92,3%) нису детектоване вредности овог параметра. Код контролне групе ни код једног испитаника нису нађене повишене вредности бензена, ни стирена. Код становника из основне групе нису детектоване вредности толуена, ксилена, етилбензена, н - хексана и циклохексана, које су прелазиле референтне вредности. Само у једном случају (1,9%) нађена је вредност стирена, која је прелазила референтну вредност. Што се хематолошких анализа тиче, патолошке вредности леукоцита нађене су само код 4 испитаника (7,7%), смањен број еритроцита нађен је код 10 испитаника (9,6%), а снижен хемоглобин је код четвртине испитаника, (26,9%). Код контролне групе снижен број еритроцита нађен је код 2,7% испитаника, а нижи хемоглобин код 10,8%, што јесте мањи проценат у односу на основну групу, али није статистички значајно. Значајно већи број испитаника има повишене вредности холестерола (53,8%), а трећина испитаника има повишене вредности триглицерида, што је статистички значајно. Од биохемијских параметара, код 7 испитаника (13,5%) нађене су повишене вредности шећера у крви, сваки пети испитаник има вредности урее изнад референтних граница (19,2%). Што се тиче параметара који указују на оштећење јетре, сваки десети испитаник (9,6%) има повишене вредности АСТ, сваки тринаести испитаник (7,7%) има повишене вредности ALT, повишене вредности GGP има 6 испитаника (11,5%), а само два испитаника (3,8%) имају повишене вредности ALP, три четвртине испитаника (75,0%) има повишене вредности LDH. У контролној групи 2,7% испитаника има повишене вредности AALT, али у односу на основну групу није статистички значајно. „Значај биолошког мониторинга, као показатеља загађења

ваздуха, код становника насеља Шангај“ није утврђена значајна корелација између посматраних биохемијских параметара (АСТ, ГГТ, АЛП, ЛДХ, Билирубин) и токсиколошких параметара у контролној групи. Једино је утврђена статистички значајна повезаност између укупног билирубина и циклохексана ($\rho = -0.545$, $p < 0.001$). Како је корелација негативна, значи да што су ниже вредности билирубина, више су вредности циклохексана. Није утврђена значајна корелација између посматраних хематолошких параметара (број еритроцита, број леукоцита, ниво хемоглобина) и токсиколошких параметара у контролној групи (приказан ниво значајности за Спирманов коефицијент корелације). Није утврђена значајна корелација између параметара липидног статуса (укупни холестерол, ЛДЛ, ХДЛ, триглицериди) и токсиколошких параметара, у контролној групи. Није утврђена значајна корелација између посматраних биохемијских параметара (AST, GGT, ALP, LDH, Укупни билирубин) и токсиколошких параметара, уколико се посматрају сви испитаници заједно. Једино је утврђена статистички значајна повезаност између укупног билирубина и циклохексана ($\rho = -0.266$, $p = 0.012$). Како је корелација негативна, значи да нижим вредностима укупног билирубина, одговарају више вредности циклохексана. Није утврђена значајна корелација између посматраних хематолошких параметара (број еритроцита, број леукоцита, ниво хемоглобина) и токсиколошких параметара, уколико посматрамо све испитанике заједно (приказан ниво значајности за Спирманов коефицијент корелације). Што се тиче параметара липидног статуса (укупни холестерол, LDL, HDL, триглицериди) и токсиколошких параметара, утврђена је значајна негативна корелација између триглицерида и бензена ($\rho = -0.258$, $p = 0.015$), као и позитивна корелација између триглицерида и циклохексана ($\rho = 0.220$, $p = 0.038$). Што су више вредности триглицерида, ниже су вредности бензена, док су више вредности циклохексана.

2. ПОТЕНЦИЈАЛ ФОРМИРАЊА БИОФИЛМА У ДИСТРИБУЦИОНОМ СИСТЕМУ ГРАДА НОВОГ САДА (2. ФАЗА)

Носилац пројекта: Природно-математички факултет
Депарتمان за биологију и екологију

Циљ Пројекта је био утврђивање потенцијала формирања биофилма у дистрибуционом систему Града Новог Сада са микробиолошког аспекта у складу са потребама очувања и унапређења квалитета водоснабдевања (II фаза).

Аеробне психротолерантне хетеротрофне бактерије су изоловане са потрошачких чесми водоводне мреже града Новог Сада у току 2011. године применом методе обогаћења на R2A течной подлози на 10°C током 14 дана и примоиоловане на Хранљивом агару и R2A подлози. Изоловане бактерије су током субкултивације имале могућност раста на 10, 26 и 37°C, а значајан број сојева и на 44°C. Сви изолати били су адаптирани на раст како на ниско, тако и на високонутритивним подлогама. Међу изолатима доминирали су Грам негативни и Грам позитивни штапићи, а већина сојева била је покретна и физиолошки инертна. Неке од изолованих бактерија идентификоване су као *Micrococcus roseus*, *Bacillus sp*, *Acinetobacter calcoaceticus*, *Aquabacterium sp*, *Budvicia aquatica* i *Klebsiella terrigena*. Идентификоване бактерије нису од значаја са медицинског аспекта, али су неке од њих, првенствено *Aquabacterium sp*. i *Acinetobacter calcoaceticus*, индикатори постојања биофилма у дистрибуционом систему. Изолати су показали умерен до висок степен аутоагрегативности, који се кретао од 26.2±5.0 до 96.4±4.6, као и умерен до висок степен хидрофобности, који се кретао од 26.9±8.9 до 94.1±5.9. Продукција биофилма од стране изолата била је већа на температури 26°C и 37°C, без обзира на коришћену нисконутритивну (R2A) или високонутритивну подлогу (MPB), него на температури 10°C. Ексклузионом анализом утврђено је да бактерије рода *Cryseobacterium*, али и *Methylobacterium*, имају везујућу (бридгинг) улогу у биофилму, бактерије рода *Micrococcus* неутралну, а да бактерије рода *Bacillus* негативно утичу на формирање

мултиспецијског биофилма. RAPD-PCR анализа указала је на клоналну различитост сојева, а самим тим и на одсуство јединствене жаришне тачке у дистрибуционом систему на којој се формира биофилм. Другим речима, постоји више просторно одвојених тачака у систему у којима се формира биофилм. Осетљивост изолата на антибиотике била је задовољавајућа, осим детектоване резистенције на старије генерације антибиотика (цефаклор, тетрациклин, канамицин).

Резултати испитивања карактеристика психротолерантних бактерија које доминирају у дистрибутивном систему Града Новог Сада указују не само на значајан потенцијал стварања биофилма, већ и на његово постојање, при чему у дистрибуционој мрежи постоји више локалних жаришних тачака.

3. УТИЦАЈ ЕЛЕКТРОМАГНЕТСКОГ ЗРАЧЕЊА НА ПРОЛИФЕРАТИВНУ АКТИВНОСТ ЗДРАВИХ И МАЛИГНИХ ЋЕЛИЈА У *IN VITRO* СИСТЕМИМА

Носилац пројекта: Институт за онкологију Војводине

-Завод за експерименталну онкологију из Сремске Каменице

Резултати неких истраживања која су се бавила анализом утицаја магнетних поља на појаву леукемије и тумора мозга код људи укажују да постоји потенцијални ризик од деловања електромагнетског поља. Неопходне су додатне студије у којима би се утврдила узрочна веза између излагања магнетним пољима и појаве карцинома.

Циљ Пројекта је био да се током истраживања започетог 2009. године, помоћу уређаја за генерисање хомогеног магнетског поља ниских фреквенција на различитим *in vitro* моделима, добију нови подаци о механизмима деловања електромагнетских поља на ћелијском нивоу. Праћена је индукција протеина топлотног стреса HSP70, гонотоксични ефекти користећи тестове SCE и MN, промене у ћелијском циклусу и индукција апоптозе.

За потребе овог истраживања Катедра за теоријску електротехнику, Департман за енергетику, електронику и телекомуникације, ФТН у Новом Саду реализовала је систем за генерисање простопериодичног хомогеног магнетског поља учестаности 50Hz уз могућност контролисане промене ефективне вредности вектора магнетске индукције у опсегу од 20 - 200 μ T, што најбоље одговара условима окружења у коме живимо.

Добијени резултати указују да излагање ћелија у култури ЕМП већ након три сата при јачини од 40 μ T доводи до промена на нивоу функционалне способности испитиваних ћелија. Приликом дуже изложености ћелија јачем ЕМП ефекти су већи, али нису увек пропорционални времену изложености, односно јачини ЕМП. Молекуларни механизми на основу којих ЕМП врло ниске фреквенције могу утицати на понашање ћелија још увек нису јасни, мада је општи став научне заједнице да су неопходне додатне студије којима би се утврдила узрочна веза између излагања ЕМП и појаве малигнух тумора али и различитих хроничних обољења.

4. КРЕИРАЊЕ БАЗЕ ПОДАТАКА СВИХ ИЗВОРА НЕЈОНИЗУЈУЋЕГ ЗРАЧЕЊА У РАДИО-ФРЕКВЕНЦИЈСКОМ ОПСЕГУ НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА НОВОГ САДА

Носилац пројекта: Факултет техничких наука

Основни циљ Пројекта је била израда базе података свих извора нејонизујућих зрачења од посебног интереса у радио - фреквенцијском опсегу на територији Града Новог Сада која омогућује ажурну периодичну контролу-праћење зрачења ових извора. Активности из Пројекта подељене су на краткорочне и дугорочне. У 2011. години извршене су краткорочне активности и евидентирање свих извора нејонизујућих зрачења у радио - фреквенцијском опсегу на територији Града (UKW радио - фонија, VHF и UHF, радио - телевизија, GSM 900, GSM 1800, UMTS).

Утврђено је да на територији Града на основу података из РАТЕЛ постоји 1397 важећих дозвола за стационарне предајнике и 2971 за мобилне. На основу формиране евиденције извршена је класификација извора од посебног интереса и констатовано да постоје 3 извора категорије 1 (емисија у једном каналу која је значајна); 7 извора категорије 3 (кумулятивно дејство у случају максималног саобраћаја је значајно) и 10 извора категорије 4 (укупно зрачење које укључује и друге оператере и сервисе је значајно). Класификација је извршена на основу расположивих мерења из 66 предајника.

5. ОДРЕЂИВАЊЕ КОНЦЕНТРАЦИЈА ТЕШКИХ МЕТАЛА У УЗОРЦИМА ПОВРЋА ПРОИЗВЕДЕНОГ У ОКОЛИНИ НОВОГ САДА

Носилац пројекта: Пољопривредни факултет - Департман за ратарство и повртарство

Есенцијални тешки метали, као што су цинк и бакар, али и неесенцијални као што су олово и бакар, улазе у ланац исхране, првенствено путем хране биљног порекла и ако се нађу у повећаној концентрацији представљају озбиљне хемијске загађиваче. Зато је веома битно да се производи који се конзумирају у свежем стању, редовно анализирају како бисмо били сигурни да концентрација непожељних тешких метала није виша од прописаних стандарда. Посебно треба обратити пажњу на олово и кадмијум јер се убрајају у најпрострањеније тешке метале високе токсичности.

Циљ Пројекта је био да се утврди концентрација Cu, Zn, Pb и Cd у узорцима свежег поврћа произведеног у околини Новог Сада. Узорци свежег поврћа су узети током 2011. године од произвођача из Бачког Петровца, Бачког Петровог Села, Бегеча, Чуруга, Гложана, Госпођинаца, Деспотова, Лалића, Кикинде, Накова.... (14).

Анализирано је 90 узорка свежег поврћа, укупно 60 сорти: белог и црног лука, цвекле, мркве, першунa, паштрнака, роткве, салате, тиквица, плавог патлиџана, карфиола, краставца, кромпира, купуса, паприке, тиквице, прасилука и парадајза.

Концентрација Cd је била изнад прописане у 13,3% узорака, знатно већа у односу на 2010. годину (2,9%), а мања у односу на 2009. годину (12,9%).

Концентрација Pb је била изнад прописане у 2,2% узорака, што је значајно мање у односу на 2010. годину (37,86%).

У целини, у односу на прописе важеће у Србији установљено је да је у односу на концентрацију Cu, Zn, Pb и Cd анализирано поврће произведено 2011. године у околини Новог Сада одговарајућег квалитета. Поштовањем правила добре пољопривредне праксе и сталном контролом квалитета производа контаминација овим елементима може да се сведе на минималну и спорадичну и сасвим избегне.

6. ДЕФИНИСАЊЕ ДИНАМИКЕ УКЛАЊАЊА ПРЕСТАРЕЛИХ СТАБАЛА ТОПОЛЕ У НОВОМ САДУ

Носилац пројекта: Институт за низијско шумарство и животну средину Нови Сад

Циљ истраживања је био да се добије увид у стање стабала топола у Новом Саду који ће омогућити израду мера и смерница динамике сукцесивног уклањања стабала топола у Граду. У циљу оцене стања стабала топола у Новом Саду предложена методологија је омогућила егзактно утврђивање старости стабала. Утврђено је да се старост стабала поклапа са временом изградње појединих делова Новог Сада, али да постоје и изузеци, односно стабла која су преостала из ранијег периода, али и стабла која су накнадно сађена.

Резултати су показали да је учешће стабала старијих од 50 година 2,9%, а стабала старијих од 40 година 49,1%. Учешће стабала старијих од 30 година, која се у привредно значајним засадима топола сматра за тзв. „горњом“ старошћу је 64,9%, односно близу 2/3 од укупног броја стабала топола у Новом Саду од 9000. Ови подаци указују да би уклањање овако великог броја стабала (6000) било практично

неизводљиво јер би такав радикалан приступ у значајној мери нарушио структуру зеленила у Новом Саду.

Сакупљени подаци су показали да је код 14,5% стабала приоритетно уклањање јер су девитализована у тој мери да представљају опасност по грађане. Оцена стања стабала топола у Новом Саду показала је да је преко 40% стабала старијих од 30 година добре виталности. Прираст года таквих стабала је добар и у поређењу са стаблима старости око 30 година из производних засада и јачи, што указује да таква стабла могу да се задрже у наредном периоду уз детаљно праћење њиховог стања.

Из наведеног се може закључити да би у циљу рационалног приступа било пожељна израда Програма замене стабала топола за поједине локације у граду. При томе резултати ових истраживања треба да послуже као полазна основа.

7. ХИДРОЛОШКЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ ЗЕМЉИШТА И ЗАШТИЋЕНОГ ДЕЛА АЛУВИЈАЛНЕ РАВНИ У ОКОЛИНИ НОВОГ САДА И ИЗБОР ВРСТА ДРВЕЋА ЗА ПОШУМЉАВАЊЕ ПРИЛАЗНИХ ПУТЕВА ГРАДУ

Носилац пројекта: Институт за низијско шумарство и животну средину Нови Сад

На подручју алувијалних равни, највећи утицај на водни режим земљишта имају водостаји река. У делу земљишта који је иза насипа владају потпуно другачији услови влажења, што има утицаја и на њихова својства. Подизањем насипа спречено је плављење, па се влажење у овом делу земљишта одвија у зависности од осцилација подземних вода која је и даље под извесним утицајем водостаја Дунава. Ниво подземне воде се мења као и ниво водостаја, с тим да долази до ефекта кашњења, нивоа подземне воде, у односу на ниво водостаја, услед текстурних разлика терена. Подручје алувијалне равни које је одвојено насипом од слободног плављења називамо заштићени или брањени део алувијалне равни. У овом заштићеном делу алувијалне равни заступљена је биљна производња, а мањи део површина је под природном вегетацијом. Заштићени део алувијалне равни карактеришу сасвим измењени хидролошки услови у односу на плавни део.

Подручја алувијалне равни код којих је дошло до промене начина влажења услед тога што су заштићена насипом и слабије су истражена, а посебно је значајно истражити утицај недостатка деловања плављења на својства земљишта, која су сад у великој мери промењена. Земљиште осим минералне и органске фазе садржи и одређен садржај пора у којима се смењују вода и ваздух у земљишту, а њихов однос карактерише водне и ваздушне особине земљишта. Познато је да на количину воде у земљишту имају утицај падавине, плавне воде и подземне воде, а свака промена количине воде у земљишту зависи и од хидрографског положаја терена.

У овом делу алувијалне равни хидролошки услови су значајно измењени и образовање земљишта више није условљено флувијалном седиментацијом. Почетком прошлог века и изградњом заштитног насипа дуж средњег тока Дунава, земљиште у заштићеном делу алувијалне равни је изложено превлаживању под утицајем подземне воде. Промена режима влажења од преко пола века је имала знатан утицај на карактеристике земљишта у заштићеном делу алувијалне равни. Данас у том подручју највећи утицај на педогенетске процесе и својства земљишта има режим подземне воде.

Изнесене чињенице о заштићеном делу алувијалној равни указују да с обзиром на нове карактеристике хидролошког режима, ово подручје има пуно већи потенцијал плодности са аспекта намене коришћења у односу на ранији период. Односно, са заштитом од поплава створени су нови хидролошки услови, са побољшаним условима за производњу.

8. ИЗБОР ВРСТА ДРВЕЋА ЗА ОЗЕЛЕЊАВАЊЕ ДЕЛОВА НОВОГ САДА У ЗАВИСНОСТИ ОД ЕДАФСКО-ХИДРОЛОШКИХ УСЛОВА

Носилац пројекта: Институт за низијско шумарство и животну средину Нови Сад

Зеленило, као саставни део савременог урбанизма, поред декоративне улоге врши и много других важних функција као што је пречишћавање загађеног ваздуха, побољшавање микроклиме у граду, тако што ублажује екстремне појаве превеликих жега лети и хладноћа зими, заштиту од ветра и еолског наноса.

Биљке путем евапотранспирације ублажавају летње температуре увећавањем релативне влажности ваздуха. Испитивања влажности ваздуха на различитим локацијама показују да се проценат релативне влажности смањује са смањењем величине биљака и површине под биљкама. У истом тренутку, релативна влажност ваздуха над градским неозелењеним површинама мања је и за 36% од влажности у шуми. Смањење брзине ветра зависи и од висине дрвећа. Степен стварне ефикасности биљака у овом погледу зависи од многих чинилаца, међу којима су најважнији структура и густина крошње, као и бројност, величина и степен еластичности тањих грана, гранчица и, највише од свега, асимилационих органа.

Резултати анализираних особина депонованог материјала, који чини депосол уз ново изграђене булеваре у текстурном погледу одликује присуство две текстурне класе, песковита иловача и песковито глиновита иловача. Код песковите иловаче доминантно је присуство фракције ситног песка од 52.67 до 65.02 %, што ову текстуру класу чини врло процедном, са смањеном способношћу складиштења физиолошки активне воде (корисне воде) у дужем периоду. Овај депосол у еколошком погледу припада сувом станишном типу, који при одабиру дрвенастих и жбунастих врста захтева оне врсте које трпе смањену количину воде и повишене термичке услове. У овако дефинисаним едафско - хидролошким условима могу успевати следеће врсте: багрем, мечја леска, граб, сибирски брест, дафина, платан, копривић. За разлику од текстурне класе песковита иловача, песковито - глиновита иловача се одликује садржајем фракције ситног песка од 42.9 до 69.63 %, али са повећаним садржајем фракције колоидне глине, између 20.48 и 23.52 %, што овој текстурној класи обезбеђује боље водне карактеристике, па се може класификовати као умерено суви станишни тип, са могућношћу избора ширег спектра дрвенастих и жбунастих врста: липа, храст лужњак, јасен, софора, копривић, трешња, вишња, јавор.

Приликом подизања свих облика зеленила поред Булевара Европе који је педолошки детаљније обрађен, предлаже се да се садња обави у изворно земљиште или замењени супстрат одговарајућег квалитета. Приликом садње дрворедних садница требало би поставити и дириговани заливни систем, кап по кап, како би саднице успешно преживеле шок пресадње и резултат сигурно неће изостати.

У депосолу поред Булевара Европе садржај карбоната је у интервалу од 4.56 до 21.14 %, што је у границама од слабо до јако високе обезбеђености, а што је последица доношења различитог супстрата. Садржај органске материје се креће од 0.70 до 2.04%, па се може рећи да је овај депосол сиромашан органском материјом, због чега је неопходно уношење органског ђубрива, ради побољшања адсорптивног комплекса, односно адсорпције, али и капацитета складиштења корисне воде. Реакција земљишног раствора у води је у границама од 6.68 до 7.53pH. Дакле, дато земљиште има неутралну реакцију земљишног раствора, у чијем интервалу успевају скоро све биљне врсте.

У ужем градском језгру Новог Сада зеленило губи трку и због степена изграђености потискује се према периферији града. Због тога требало би искористити просторе поред ново изграђених булевара и подићи дрвореде са врстама које у градским условима могу постићи импозантне димензије.

9. ПРОЦЕНА БРЗИНЕ ЕРОЗИЈЕ ЗЕМЉИШТА НА ОСНОВУ МЕРЕЊА КОНЦЕНТРАЦИЈЕ АКТИВНОСТИ РАДИОНУКЛИДА

Носилац пројекта: Природно-математички факултет - Департман за физику

Циљ овог пројекта је била процена брзине ерозије на годишњем нивоу на потезу Мишелук - Рибњак помоћу мерења концентрације активности радионуклида у земљишту.

У оквиру овог научно - истраживачког пројекта, Лабораторија за испитивање радиоактивности узорака и дозе јонизујућег и нејонизујућег зрачења на Катедри за нуклеарну физику је показала да се техника мерења концентрације активности произведеног радионуклида ^{137}Cs у слојевима земљишта може успешно применити на одређивање брзине ерозије и процене годишњег губитка земљишта. Земљиште на потезу насеља Рибњак испод Мишелука на сремској страни Дунава показује ерозивно понашање услед клизишта и спирања у просеку од око 1,5 t по хектару годишње. Ова вредност брзине ерозије је прилично константна на одређеном броју узоркованих профила земљишта са одабране две стрмине погодне за испитивање ерозије. На основу процене брзине ерозије и годишњег наноса земљишта могуће је планирати управљање овим земљиштем у будућности и предузети низ активности који би предупредили нарушавање стамбених објеката и угрожавање безбедности људи који овде станују. Пошто не постоје тачке на дну стрмине са повећаном депозицијом земљишта, очекивано је интензивно стварање наноса и седимента на обали Дунава што кроз дужи временски период може изменити изглед приобаља Дунава.

10. КОНТИНУИРАНО ПРАЋЕЊЕ ПОЛУТАНАТА У НАМИРНИЦАМА НА ЗЕЛЕНИМ ПИЈАЦАМА У НОВОМ САДУ

Носилац пројекта: Природно-математички факултет
Департман за биологију и екологију

Циљ ових истраживања био је да се испита квалитет поврћа које се продаје на Лиманској, Рибљој и Футошкој пијаци у Новом Саду.

У септембру и октобру 2011. године узети су узорци шаргарепе, карфиола, броколија, цвекле, паприке, паштрнака, парадајза, кромпира, спанаћа и першуна и анализиран садржај 4 тешка метала: Cd (кадмијум), Pb (олово), Cr (хром) и Ni (никл).

Максимална дозвољена концентрација (МДК) Cd у сушеном поврћу по важећим прописима Србије износи $0,3 \mu\text{g}\cdot\text{g}^{-1}$, а олова $3 \mu\text{g}\cdot\text{g}^{-1}$, док за Cr и Ni није дефинисана. Садржај Cd је прекорачио ове границе у 20% испитиваних узорака на све три пијаце. Садржај олова, прекорачио је дозвољену границу у 32% свих узорака. Садржај хрома и никла били су испод $2 \mu\text{g}\cdot\text{g}^{-1}$.

Резултати указују да је садржај нитрата у поврћу био знатно виши у односу на претходну годину, а вредности су зависиле од биљне врсте и порекла.

11. НОВЕ ЗЕЛЕНЕ ИНИЦИЈАТИВЕ ЛОКАЛНЕ ПОЛИТИКЕ: GREEN FAKTOR - АДМИНИСТРАТИВНЕ МОГУЋНОСТИ ПОВЕЋАЊА ЗЕЛЕНИХ ПОВРШИНА У НОВОМ САДУ

Носилац пројекта: Факултет техничких наука Нови Сад

Циљ пројекта је био како повећати зелени фонд Града Новог Сада. Приказани су најновији трендови и иницијативе у Свету у области локалног, административног управљања на нивоу градских насеља, којима се могу значајно повећати архитектонске и техничке могућности формирања нових зелених површина око објеката и на самим зградама.

Приказана решења би требала бити један нови облик управљања начином изградње зграда у простора у Новом Саду, а који би се условљавао кроз задане Урбанистичко техничке услове будућим градитељима, на појединим локацијама у граду, према усвојеном моделу (*Green faktor*).

У пројекту је детаљно приказан модел: *Green faktor* – који се користи у Сиетлу (SAD, 2007), а сличан функционише и у Берлину и Малмеу (Шведска, 2001). Према описаној процедури, која се предлаже и за Нови Сад, обавезали би се сви будући

градитељи већих објеката, да приликом изградње уграде барем 30% зелене површине, комбиновањем неких од предложених детаља.

12. РАЗВОЈ ИНТЕРНЕТ ПОРТАЛА ИНФОРМАЦИОНЕ МРЕЖЕ ЗА КОНТИНУАЛНО И УДАЉЕНО ИСПИТИВАЊЕ ЕЛЕКТРОМАГНЕТНОГ ПОЉА

Носилац пројекта: Факултет техничких наука Нови Сад

Резултат активности на Пројекту представља функционални кориснички Интернет портал намењен презентацији података испитивања информационе мреже за континуално и удаљено испитивање електромагнетских (ЕМ) поља – SEMONT.

Информациона мрежа SEMONT се развија у оквиру програма технолошког развоја Републике Србије, за период од 2011. - 2014. године, а пројектована је да обавља континуална испитивања свеукупног и кумулативног нивоа ЕМ поља, из опсега нејонизујућих зрачења. У оквиру ове мреже врше се мерења тренутног и свеукупног нивоа ЕМ поља у широкопојасном опсегу, од свих извора у околини, на територији или локацији од интереса.

Уважавајући чињеницу да је у јавности присутна забринутост у вези могућих негативних последица дуготрајног излагања ЕМ пољима, реализовани Интернет портал представља основу за правовремено информисање заинтересованих корисника и локалних Управа за заштиту од нејонизујућих зрачења о тренутном нивоу ЕМ поља, односно нивоу такозваног ЕМ загађења на одређеном подручју.

Интернет портал пружа могућност увида у будуће резултате дневних испитивања информационе мреже SEMONT. Корисницима се на електронској мапи приказују локације појединих сензорских елемената, а на графиконима и у табелама информације о дневним променама свеукупног нивоа ЕМ поља у околини појединих сензорских елемената.

Интернет порталу се може приступити преко интернет адресе – <http://semont.ftn.uns.ac.rs>.

13. САДРЖАЈ ДИТИОКАРБАМАТА У ЈАГОДАСТОМ ВОЋУ НА НОВОСАДСКИМ ПИЈАЦАМА И МАРКЕТИМА

Носилац пројекта: Институт за ратарство и повртарство, Нови Сад

У оквиру овог пројекта испитан је садржај дитиокарбамата у свежем јагодастом воћу које се продаје на зеленим пијацама и маркетима у Новом Саду. У 55% анализираних узорак детектовано је присуство дитиокарбамата. Ни у једном анализираним узорку није измерен садржај дитиокарбамата који прекорачује максимално дозвољену концентрацију што указује да произвођачи поштују принципе добре пољопривредне праксе. Сви анализирани узорци јагодастог воћа по садржају дитиокарбамата одговарају квалитету хране дефинисаном важећим Правилником о максимално дозвољеним количинама остатака средстава за заштиту биља у храни и храни за животиње ("Службени гласник РС", број 25/10).

14. ОДРЕЂИВАЊЕ ОСТАКА ПЕСТИЦИДА У ВОЋУ НА ТРЖИШТУ ГРАДА НОВОГ САДА

Носилац пројекта: Пољопривредни факултет Нови Сад

Савремени начин пољопривредне производње подразумева широку употребу пестицида и ђубрива. На тржишту Европске Уније је у овом тренутку регистровано више од 1100 пестицида. У нашој земљи је у промету 327 пестицидних активних материја, формулисаних у виду 878 пестицидна препарата. Честа употреба ових супстанци, претворила је пестициде од „пријатеља“ у веома опасну претњу људском здрављу. Ове компоненте се налазе у храни, у траговима и имају негативан утицај, ако њихов садржај премашује максимално дозвољен ниво.

Анализа 40 узорака воћа са тржишта Града Новог Сада, обухватила је одређивање садржаја остатака 28 пестицида у 18 узорака јабука, 4 узорка трешања, 8 узорка грожђа и 10 узорка малина. Резултати указују (без узорака јабука) да 5 анализираних узорака, нису садржавали остатке пестицида, или су детекције биле испод LOQ, а да је 30 узорака било са вишеструким детекцијама, односно, да је у једном узорку детектовано више различитих остатака пестицида. Остаци пестицида изнад МДК су детектовани у 5 узорка, односно у 12,5% од укупног броја анализираних узорака. Анализом 18 тржишних узорка јабука, остаци пестицида су детектовани у свим узорцима, односно, 94.44% узорака садржавало је остатке пестицида и то изнад МДК. Из наведеног, се може закључити да су јабуке најоптерећеније пестицидима и да је веома важно радити сталну контролу остатака пестицида у њима.

У целини, на основу извршене анализе узорака воћа на остатке пестицида, прикупљених током 2011. године на територији Града Новог Сада, већина испитаних узорака, изузев јабука, је одговарајућег квалитета.

15. ИСПИТИВАЊЕ ИЗЛОЖЕНОСТИ ЉУДИ МАГНЕТНОМ ПОЉУ ТРАФОСТАНИЦА

Носилац пројекта: Факултет техничких наука Нови Сад

Департман за енергетику, електронику и телекомуникације

Катедра за теоријску електронику

Циљ овог пројекта је био да се испитивањем магнетског поље у околини две трафостанице у Новом Саду: ТС Кондор, која је смештена у бетонском контејнеру на отвореном простору и ТС Филозофски факултет, која се налази испод учионице у згради Правног факултета.

Мерење ефективних вредности вектора магнетске индукције извршено је у мрежи мерних тачака у околини трафостанице. На свим мерним местима фреквенција доминантне компоненте магнетског поља износила је 50Hz. Мерења су показала да су компоненте магнетског поља изнад 2kHz веома мале, и да је самим тим фреквенцијски опсег од 5Hz до 2kHz довољан за квалитетно описивање магнетског поља у околини трафостаница. На скоро свим мерним местима фреквенција доминантне компоненте електричног поља износила је око 22-23kHz. Ова компонента електричног поља не потиче од трафостанице с обзиром да се њен интензитет не мења са порастом удаљености од трафостанице. Компоненте електричног поља које потичу од трафостанице су веома малог интензитета.

Трафостаница Кондор се налази на отвореном простору доступном јавности. У њеној околини, магнетско поље је мерено у зони величине $15 \times 15 \text{m}^2$ у чијем центру се налази бетонски контејнер у који је смештена трафостаница. Магнетско поље опада веома брзо са порастом растојања од трафостанице. На удаљености од 4m све измерене вредности биле су мање од 400nT. Највећа ефективна вредност вектора магнетске индукције од 1,2 μT измерена је на растојању мањем од 1m од зида бетонског контејнера. Процена максималног нивоа магнетског поља је извршена за ту тачку. Та процењена максимална вредност магнетског поља за ТС Кондор износи 40,3% у односу на референтне граничне нивое дефинисане нашим Правилником. ТС Кондор се налази на отвореном простору и у њеној најближој околини нема стамбених објеката (најближи стамбени објекат је удаљен 15m).

У околини трафостанице Филозофски факултет, магнетско и електрично поље је мерено у учионици која се налази непосредно изнад трафостанице. Испитивање магнетског поља је извршено у мрежи $5 \times 11 = 55$ мерних тачака, које су међусобно удаљене 1m. Највећа ефективна вредност вектора магнетске индукције од 4,7 μT измерена је у тачки која се налази непосредно изнад нисконапонских проводника трафостанице. Измерене вредности показују да ниво магнетског поља брзо опада са порастом удаљености од те тачке. Процењена максимална вредност магнетског поља за ТС Филозофски факултет износи 70,2% у односу на референтне граничне нивое дефинисане нашим Правилником.

На територији Града Новог Сада постоји преко двадесет узиданих трафостаница у стамбеним зградама. На основу овог истраживања евидентно је да две наизглед сличне трафостанице, које се састоје од идентичних елемената, могу генерисати магнетска поља различитих нивоа, зависно од распореда њихових нисконапонских водова.

16. КОРОВСКЕ ВРСТЕ ГРАДА НОВОГ САДА - ПОТЕНЦИЈАЛНИ РЕСУРС ЗА ФАРМАЦЕУТСКУ ИНДУСТРИЈУ

Носилац пројекта: Природно-математички факултет - Деканат

Циљ Пројекта је био да поред добијања конкретних информација о биомедицинском потенцијалу појединих коровских биљака које расту на подручју Града Новог Сада укаже и да је погрешно општедруштвено схватање о коровској флори као "безвредној и штетној, против које се мора константно борити и сузбијати је".

На основу изведених хемијских и биохемијских истраживања може се констатовати на веома значајан антиоксидантни потенцијал првенствено екстракта добијених из листа *Mentha dumetorum (Laminaceae)*, *Allium vineale var. vineale* и *Allium vineale var. compactum*.

Добијени резултати антимикуробног испитивања етарског уља барске нане указали су на одређен антимикуробни потенцијал.

17. ЕВАЛУАЦИЈА СТАЊА ЕКОСИСТЕМА У НОВОМ САДУ И ОКОЛИНИ У ЦИЉУ ЊИХОВОГ ОДРЖИВОГ КОРИШЋЕЊА

Носилац пројекта: Природно-математички факултет
Депарتمان за биологију и екологију

Циљ овог пројекта је био вредносно сагледавање услуга екосистема на територији Новог Сада и околине као темеља успешног и одрживог развоја. Кроз пројекат је направљен свеобухватан и систематски преглед постојећих добара и услуга екосистема и њихових вредности на репрезентативним типовима екосистема, на начин који омогућава лакше разумевање њихове комплексности у циљу ефикаснијег управљања. У пројекту је представљен преглед главних функција екосистема кроз које се обезбеђују добра и услуге коришћене од стране људи и приказана је њихова вредност кроз пример шумских екосистема на подручју Фрушке горе. Посебна пажња је била посвећена недрвним шумским производима, пре свега лековитим и јестивим биљкама.

Студија указује на еколошке вредности шумских екосистема, кроз приказ условљености присуства врста по типовима станишта, као и на њихову друштвену вредност, кроз сагледавање чињеница у којој мери се оне користе од стране локалног становништва.

На темељу утврђеног диверзитета полинатора и биљних врста, а на основу прелиминарних резултата установљена је деградација и фрагментација природних станишта полинатора, као и смањена бројност полинаторских заједница. У циљу спречавања даљег процеса нарушавања станишта и очувања најзначајнијих врста полинатора повезивање фрагментисаних станишта представља један од могућих начина превазилажења овог проблема на местима где је утврђена деградација.

V. ОБРАЗОВНЕ АКТИВНОСТИ И ЈАЧАЊЕ СВЕСТИ О ПОТРЕБИ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

1. "НОВОСАДСКО ПРОЛЕЋЕ 2011"

Носилац пројекта: Покрет горана Новог Сада

Манифестација "Новосадско пролеће", двадесетпрва по реду, која је одржана од 15. до 19. марта 2011. године, представља највећу изложбу цвећа, садница и опреме за уређење зелених површина у нашој земљи. Организује се сваке године у сусрет пролећу, нудећи на једном месту, Новосађанима и гостима Новог Сада, све што је потребно за пролећно уређење. Осим сталне изложбене поставке, организована је и тематска изложба "Енергетска ефикасност". Значајан део Манифестације био је посвећен стручним трибинама о актуелним темама из области заштите животне средине и енергетске ефикасности у зградарству. Заступљени су били и бројни еколошки едукативни програми и радионице за децу и младе, такмичења у аранжирању цвећа, као и културни и забавни програми за посетиоце свих узраста.

У стручном делу програма учествовали су самостални излагачи из Покрајинског секретаријата за урбанизам, градитељство и заштиту животне средине, Департмана за архитектуру и урбанизам, уз подршку Градске управе за заштиту животне средине, Покрета горана Новог Сада и излагачи "Новосадског пролећа", са темама везаним за препоруке при пројектовању енергетски ефикасних стамбених зграда и законске регулативе везане за енергетску ефикасност.

Полазећи од разноврсности програма и великог интересовања посетилаца, Манифестација "Новосадско пролеће" је својим програмским садржајима допринела развоју еколошке свести и културе, као и даљој афирмацији Града Новог Сада у области заштите и унапређења животне средине.

2. "ЗЕЛЕНА ПАТРОЛА НА ДЕЛУ"

Носилац пројекта: Удружење "Војвођанска зелена иницијатива"

Пројект је био реализован у периоду од 1. априла до 31. децембра 2011. године на територији Града Новог Сада и Војводине. У односу на прошлу годину, заинтересованост грађана и Удружења је драстично порасла у погледу заштите животне средине и њеног очувања од даљег загађења, тако да су управо грађани позивали чланове Зелене патроле да изађу на места која су најугроженија по њиховом мишљењу, како би учествовали у решавању самог проблема загађења (санације дивљих депонија, паљење стрњишта, сече стабала, напуштених животиња, разних постројења која су извор загађења...).

Зелена патрола је сваки излазак на терен документовала у виду ТВ емисије које су се приказивале на локалним и републичким ТВ станицама у оквиру вести и разних еколошких серијала. Овакав вид ангажовања у области заштите животне средине отвара нове могућности у домену решавања еколошких проблема.

Крајем октобра 2011. године у Покрајинском заводу за заштиту природе, организована је промоција Зелене патроле поводом емитавања 20. емисије из документарног ТВ серијала "Зелена патрола на делу".

3. "НАЈБОЉИ ПРИЈАТЕЉ"

Носилац пројекта: Студентски културни центар у Новом Саду

Пројекат подразумева нулту фазу предвиђене изградње азила за псе и мачке луталице на територији Новог Сада, а и ширег подручја Аутономне покрајине, како би се у што већој мери спречиле даље евентуалне последице које разбеснеле животиње могу нанети људима.

Циљ пројекта је упознавање шире јавности, организација и становништва са проблемима паса и мачака луталица путем едукативних радионица, брошура, медијских капмањи - билборда, новина, радио и ТВ емисија.

Организовано је 45 едукативних радионица у Новом Саду и у 14 места у АП Војводини на теме које обухватају однос и опхођење људи према својим љубимцима у циљу да не постану луталице, као и свим могућим последицама које изазивају напуштене животиње.

4. ПРОГРАМ ОБИЛАСКА СПЕЦИЈАЛНОГ РЕЗЕРВАТА ПРИРОДЕ "ЗАСАВИЦА"

Носилац пројекта: Покрет горана Новог Сада

Пројекат обиласка Специјалног резервата природе "Засавица", као завршна активност акције великог броја пројеката коју су спровели ученици новосадских средњих школа под називом "Како да..." - Зелено (пре)васпитавање одраслих, а који релизује Градска управа за заштиту животне средине Града Новог Сада, осмишљен је као једнодневни излет ученика оних школа које су учествовале у пројекту. Укупно 190 ученика упознало је природне вредности и принципе заштите Специјалног резервата природе "Засавица".

5. "ЗЕЛЕНО КЛАТНО" - ПОЗОРИШНА И ЛИКОВНА УМЕТНОСТ У СЛУЖБИ ЕКОЛОГИЈЕ

Носилац пројекта: "Страда" Нови Сад

"ЗЕЛЕНО КЛАТНО" је мултидисциплинарни Пројекат који се састоји од позоришних представа "Екошок", и "Срећко и Срећка Кесић враћају осмех природи", изложбе радова предшколаца и ученика нижих разреда – учесника креативне радионице "Екосат" и интеракције са децом у циљу провере знања из екологије и еколошке едукације.

Позориште у служби екологије показало је одређене предности у слању јасних порука да је будућност човечанства незамислива без здраве животне средине.

Представама су присуствовали и учитељи, васпитачи, професори, бројни родитељи и представници јавног информисања. И у квантитативном и квалитативном смислу Пројекат је успешно реализован и показало се да и култура може значајно допринети омасовљавању еколошког покрета као начина размишљања и деловања. Овогодишњи циклус је испратило преко 1500 деце основношколског и предшколског узраста и исти број је положио Еколошку заклетву, док је у раду креативне радионице "Екосат" учествовало 300 ученика и предшколаца.

6. "ФЕСТИВАЛ МЛАДИ, ЗДРАВО ДА СТЕ!"

Носилац пројекта: Војвођанска зелена иницијатива

Пројекат "Фестивал Млади, здраво да сте!" припреман је у периоду од 1. јуна до 1. октобра 2011. у Новом Саду, кроз разноврсне изложбе, еколошке бајке, ликовне секције, плесне организације и радионице (израда музичких инструмената од материјала за рециклажу), на основу чега су створени услови ефективније ангажовање младих од стране привредника и институција. Сам фестивал је одржан 17. и 18. септембра 2011. године на више локација у Новом Саду и имао је уметнички и едукативни карактер.

Циљ пројекта је био оснаживање младих кроз промоцију резултата и постигнућа у удружењима грађана из разних области деловања, активизма, волонтеризма, спорта, забаве, науке, културе и уметности.

7. "ЕКОМАНИЈА 5" - ЕКОЛОШКА НЕДЕЉА НА УНИВЕРЗИТЕТУ У НОВОМ САДУ

Носилац пројекта: Заједница организација студената екологије и заштите животне средине

Циљ Пројекта је био едукација и промоција заштите животне средине и екологије кроз здравље, духовност, морал и етику, право и спорт. Спроведена је анкета међу студентима Универзитета да би се стекла општа слика о информисаности на еколошке теме, и на основу тога уврстиле најмање познате теме баш у фестивалски програм.

Спроведен је и једнонедељни програм који се састојао из различитих облика еколошких радионица и едукација из области биодиверзитета, националних паркова и

заштите природе, екологије кроз пејзажну архитектуру и урбанизам, кроз духовност, спорт и друго. Целокупни програм је праћен дистрибуцијом еколошких водича, брошура и промотивним материјалом гостујућих организација.

8. "НА ПУТУ ЕКОЛОГИЈЕ"

Носилац пројекта: Удружење "Каспар"

Пројект је реализован кроз три врсте активности: наставне активности, активности на усавршавању "Пута екологије" и промотивне активности. Прва група активности је обухватила едукативне шетње и креативно-еколошке радионице основаца и предшколаца, као и деце из Дечијег села у којима су деца сазнавала поступке рециклирања и компостирања. Број организованих едукативних акција је био већи од планираног (више од 40 акција), а пројектом је обухваћено преко 800 деце. У другој групи активности, организована је практична настава за новосадску децу кроз разне радионице. Трећа група активности обухватила је јавне промоције, постављање веб сајта и штампање флајера "Пут екологије" на енглеском језику и дистрибуцију плаката "Дрвеће Каменичког парка", "Дан акције против климатских промена" и "Дрвеће".

Анализа и евалуација пројекта је показала да су остварени сви циљеви због којих је пројекат и осмишљен.

9. "КАКО СЕ ПЕРЕ ВОДА"

Носилац пројекта: Удружење "Каспар" из Новог Сада

Пројекат је реализован са децом из Дечијег села од почетка марта до 25. децембра 2011. године кроз две врсте активности: наставне (радионице у затвореном простору и едукативни излети) и промотивне (јавне промоције, штампање и дистрибуција плаката и флајера "Вода за живот"). Израђиване су макете постројења за прераду отпадних вода, извођени су експерименти са водом, посматрање микроскопом, као и истраживачки излети у Каменичком парку, анализе отпадних вода на Дунаву, посета Јавно Комунално Предузеће "Водовод и канализација" и многе друге активности. Едукативне излете су водили стручњаци, а циљ је био укључивање деце (преко 400 деце) у практичан рад.

10. " ПРОМЕНИ СВЕ(С)Т"

Носилац пројекта: AIESEC LC Нови Сад

Циљ Пројекта је био схватање важности одрживог развоја на наше друштво и окружење као и проналажење конкретних решења за санацију тренутне ситуације. Пројекат је спроведен кроз четири целине: едукација ученика 6 новосадских основних школа на тему загађивања, заштите животне средине и рециклаже кроз разне едукативне радионице; Еко Сајам на којем је учествовало 20 невладиних, еколошких организација и друштвено одговорних компанија које воде рачуна о одрживом развоју; иностране идеје у оквиру којих је било укључено 3 инострана практиканта у пројекат како би пренели своје знање на младе у Србији; и хуманитарне акције које су подразумевале прикупљање играчака и школског материјала који је подељен социјално најугроженијој деци.

11. "17. ФЕСТИВАЛ МЕДА - НОВИ САД 2011"

Носилац пројекта: Друштво пчелара "Јован Живановић" из Новог Сада

Традиционална и за Нови Сад препознатљива Манифестација "Фестивал меда - Нови Сад 2011", седамнаести пут је одржана у периоду од 16. до 18. септембра 2011. године, са циљем да се прикажу достигнућа науке и праксе у пчеларству, подстакне

развој пчеларства као привредне гране, едукују пчелари и грађани о хранљивим и лековитим својствима пчелињих производа, подстакне подизање плантажа медоносног биља и на тај начин допринесе заштити животне средине.

У Студију М промовисана је брошура "Пчеларство и животна средина", која је подељена посетиоцима Манифестације.

12. "ЕНЕРГЕТСКИ НЕЗАВИСНЕ ПОРУКЕ"

Носилац пројекта: Новосадски еколошки центар "НЕЦ" Нови Сад

На платоу Универзитета Новог Сада је 16. септембра 2011. године промовисан Пројекат "Енергетски независне поруке" путем билборда са хибридном системом и соларним фотонапонским панелима са штедљивим рефлекторима израђеним на основу лед технологије. Циљ овог Пројекта је био да истакне и повећа видљивост научних достигнућа кроз практичну примену алтернативних извора енергије, а све са намером да се популарише смањење емисије штетних гасова у атмосферу ради заштите озонског омотача.

Атрактивна локација је привукла велики број студената и грађана уопште, и пренела снажну поруку о борби за боље тренутне климатске услове и заштиту озонског омотача.

13. "ЗЕЛЕНИ ГРАД"

Носилац пројекта: Дневник Војводина прес д.о.о. Предузеће за издавање и штампање новина, Нови Сад

Дневни лист "Дневник" се бави информисањем грађана (још од 2003. године) о пројектима везаним за екологију и заштиту животне средине, еколошким проблемима везаним за воду, ваздух, угрожени биодиверзитет, опстанак биљака и животиња. Такође се прате све акције које спроводе разне невладине организације, покрајинске и градске институције, Универзитет, научне институције и Градска управа за заштиту животне средине. Током месеца децембра је објављено више текстова о актуелним темама везаним за екологију: "Сади дрво – мисли на будућност", "Зелени пут Екопрофита", "Мање аутомобила за чистији ваздух и више зеленила", "Еколошки динар - добра инвестиција", "Еколошка, уместо хемијских средстава за чишћење", "Рециклажа хартије, ИТ - опреме, тонера...", "Чистија производња и ЕМАС", као и чланци о свим пројектима који су спроведени током 20. Међународног сајма екологије и шумарства "ЕКО-СВЕТ" и многобројне активности ђака новосадских средњих школа који су учествовали у едукацији одраслих о потреби заштите животне средине, а све под покровитељством Градске управе за заштиту животне средине.

Циљ пројекта је био подизање нивоа еколошке културе грађана Новог Сада у вези обновљивих извора енергије, енергетске ефикасности, савременог управљања отпадом, значају рециклаже, значају паркова нашег Града, као и укључивање младих, пре свега ученика основних и средњих школа у ширење свести о заштити животне средине.

14. "YOUTH ENCOUNTER ON SUSTAINABILITY" – SERBIA 2011 ("YES")

Носилац пројекта: Удружење "Инжењери заштите животне средине"

Покрет "Млади за одрживи развој" окупља студенте завршних година целог света у циљу развоја међународне сарадње у области одрживог развоја постројења и институција у Србији, јачање капацитета младих у Србији за постизање одрживог развоја, информисање и едукацију грађана Новог Сада о одрживом развоју. Кроз конференције/обуке прошао је велики број младих који се баве одрживим развојем

широм света. Србија је по први пут била земља-домаћин за 28 гостију из 16 земаља са свих континената, а конференција се одржала у периоду од 8. до 25. јула 2011. на две локације у Новом Саду и у Општини Горњи Милановац.

15. "SAY YES TO ECO BAGS" - "КАЖИ ДА ЕКО ТОРБАМА"

Носилац пројекта: Центар за одрживи развој, "Тотал Идеа"
агенција за маркетинг и консалтинг

Кампања "Say YES to eco bags – кажи ДА еко торбама" имала је за циљ подизање свести грађана Новог Сада, а и шире, у вези коришћења пластичних кеса. Спроведена је кроз писмено и онлајн анкетирање грађана и едукацију локалног становништва о значају употребе платнених торби и корпи. Сама кампања је одржана 26. новембра 2011. године испред просторија Туристичке организације Новог Сада. Грађани су добијали на поклон еко торбу израђену од рециклиране ПЕТ амбалаже у замену за најмање 2 ПЕТ боце, које су одлагали у посебне контејнере. У оквиру кампање одржан је Округли сто у МЗ "Соња Маринковић" и две радионице на тему смањења употребе пластичних кеса и могућност сарадње цивилног, јавног и бизнис сектора.

Припрема пројекта је прошла кроз 3 фазе, кроз које су утврђене и обрађене све националне и локалне регулативе у сфери употребе пластичних кеса, израђен је логотип за кампању, припремљен штампани материјал – плакати и флајери, откупљене су и дизајниране мајице и еко торбе, и обезбеђена је медијска пратња целог пројекта.

16. ШТАМПАЊЕ ПУБЛИКАЦИЈЕ "АЛЕРГИЈСКЕ БИЉКЕ"

Носилац пројекта: Природно-математички факултет
Департман за биологију и екологију

Циљ Пројекта је био да се, кроз публикацију која ће бити доступна широком кругу заинтересованих, грађани Новог Сада едукују за лакше препознавање биљака које изазивају алергијске проблеме, да се упознају са изгледом полена појединих врста, као и са проблемима изазваним утицајем алергијских биљака.

Публикација садржи, поред поленоалергијских биљака, и оне биљне врсте које су нутритивни и контакт алергени. Посебна поглавља су посвећена алергијама и полену одређених биљака.

17. ВИДЕО ПРОДУКЦИЈА У СЛУЖБИ ПРАЋЕЊА РЕЗУЛТАТА МОНИТОРИНГА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА НОВОГ САДА

Носилац пројекта: "Contrast Media" Нови Сад

Пројекат "Видео продукција у служби праћења резултата мониторинга животне средине на територији Града Новог Сада" имала је за циљ информисање јавности о резултатима мониторинга животне средине на територији Града Новог Сада кроз више ТВ прилога и краћег филма на телевизији Б92 инфо. Поред афирмације значаја праћења стања животне средине, представљене су и институције и организације које реализују мониторинг на територији Града Новог Сада, као и методологије које се користе. Од велике је важности да грађани Новог Сада буду упознати са мерама које Град предузима како би сви живели у што здравијој животној средини.

Сви прилози су емитовани у оквиру емисије "Еко баланс" у периоду од априла до јуна 2011. године, на телевизији Б92 инфо која покрива територију целе Србије, а део прилога је доступан и на сајту Градске управе за заштиту животне средине, као и на сајту емисије "Еко баланс".

18. ВИДЕО ПРОДУКЦИЈА У СЛУЖБИ ЈАЧАЊА СВЕСТИ О ПОТРЕБИ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Носилац пројекта: "Contrast Media" Нови Сад

Пројекат "Видео продукција у служби јачања свести о потреби заштите животне средине" реализује се већ трећу годину. Идеја Пројекта је да се реализацијом серијала телевизијских прилога, укаже на значај очувања животне средине и да се тако утиче на свест грађана али и представника привреде и институција.

Током 2011. године испраћена су бројна дешавања и акције везане за животну средину и на тај начин омогућено је правовремено информисање суграђана. Најзанимљивији прилози били су емитовани у оквиру емисије "Еко баланс", на телевизији Б92 инфо која покрива територију целе Србије, а део прилога је доступан и на сајту Градске управе за заштиту животне средине, као и на сајту емисије "Еко баланс".

19. "ИЗЛОЖБА МИНЕРАЛА И НАКИТА"

Носилац пројекта: Друштво љубитеља минерала, стена и фосила "Гео-Пан" Нови Сад

Друштво "Гео-Пан" у последњих неколико година, сваке године, одржава изложбу минерала, стена, кристала, фосила и накита, као и предмета израђених од минерала (скулптуре, фигуре, употребни предмети и друго) у Покрајинском заводу за заштиту природе, а 2011. године одржана је 6. годишња Изложба минерала, стена, накита и фосила под називом: Чудесна лепота минерала и накита.

Изложба је трајала од 15. априла до 6. маја 2011. године, у оквиру које је одржано предавање на тему: Драги камен кроз историју, изложене су приватне збирке великог броја колекционара, одржана су два стручна предавања.

Циљ организовања изложбе и предавања био је да се сазнања о свету минерала, стена, кристала, фосила и друго, учине доступним широј јавности, како би се што већи број појединаца упознао са њиховим особинама и вредностима, као и то да се што више допринесе јачању свести о потреби очувања и заштите природе и природних богатстава.

20. "ГОРАНСКИ ЧЕТВРТАК"

Носилац пројекта: Покрет горана Новог Сада

Традиционални пројекат је после 8 година обновљен и реализован у сарадњи са Јавно Комунално Предузеће "Градско зеленило" и уз подршку Градске управе за заштиту животне средине. Ученици 4. разреда су током пролећа и јесени, сваког четвртка, обилазили Био-башту у расаднику Јавно Комуналног Предузећа "Градско зеленило", где су сазнали историјат биљног света, а уједно су имали теренску наставу из предмета Познавање природе и Чувати природе.

Пролећна сезона је почела 26. маја 2011. године и кроз три сусрета деце из различитих основних школа било је презентовано о процесним целинама у расаднику, као и о неговању и лечењу биљака. Друге две акције одржане су 2. и 9. јуна 2011.

Јесењи циклус је организован кроз шест посета Био баште (8., 15., 16., 22. и 29. септембра и 6. октобра 2011. године), у оквиру којих су се основци упознали са минералним ђубривима, "малим вртовима", плодоредом, лековитим и зачинским биљкама...

Кроз обуку и практичан рад је прошло 10 новосадских школа, а потом су и учитељи едуковани о корацима органске производње и компостирања. Едукација је одржана у Сремским Карловцима у Еколошком центру, 12. новембра 2011. године.

21. "МАЛА ШКОЛА АРАНЖИРАЊА ЦВЕЋА"

Носилац пројекта: Покрет горана Новог Сада

"Мала школа аранжирања цвећа" је и 2011. године традиционално реализована кроз три двочасовне радионице које су одржане 26. фебруара, 5. и 12. марта у трајању од по 2 сата, што је био пролећни циклус, у Покрајинском заводу за заштиту природе, и јесењи циклус који је одржан 3, 10. и 17. децембра 2011. године у Спортско Пословном Центру "Војводина".

У програму је учествовало по троје ученика шестих разреда из свих основних школа са територије Града Новог Сада, који су након завршене обуке "Мала школа аранжирања цвећа" учествовали у Манифестацији "Новосадско пролеће" 17. марта 2011. године у централном холу на 2. спрату СПЦ "Војводина" са почетком у 14 часова и на такмичењу у јавном кићењу јелке, које је одржано 20. децембра 2011. године у оквиру кампање "100% јелка-јелка са бусеном – Пружимо живот јелкама" на Милетићевом Тргу. Сви ученици који су учествовали у кићењу јелки су награђени јер су показали изузетну оригиналност да уз помоћ природних материјала украсе своју јелку са бусеном.

22. ГОРАНСКИ ЕКО-КАМП "ТЕСТЕРА 2011"

Носилац пројекта: Покрет горана Новог Сада

У периоду од 21. до 28. јуна 2011. Године, у дечјем одмаралишту "Тестера" на Фрушкој гори, одржан је тринаести Горански еко-камп.

У кампу је учествовало 78 ученика из 32 новосадске основне школе и 25 учесника из 5 општина ван територије Града Новог Сада.

Камп је окупио учеснике који су активним учешћем у великом броју радионица као што су "Еколошко", "Психолошко", "Историјско-витешко", "Спортско" и "Креативно", које су организоване од стране стручног тима едукатора, желели да се упознају са природом и њеним лепотама, основним појмовима из области екологије, биологије, географије, заштите животне средине и преживљавања у природи, као и проблемима загађења и могућностима унапређења и очувања природе.

23. "ЈАЧАЊЕ СВЕСТИ О ЗНАЧАЈУ УРБАНОГ ЗЕЛЕНИЛА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ"

Носилац пројекта: Пољопривредни факултет Нови Сад

Пројекат је реализован кроз неколико фаза, а циљ је био јачање свести становништва кроз образовање и стицање знања о значају зелених површина у Новом Саду и повећању диверзитета, спорта и рекреације, као и јачање капацитета локалних средстава јавног информисања и одлучивање градских челника за обезбеђивање што више средстава за реализацију шумљавања и повећања зелених површина у урбаним срединама.

Одржане су и едукативне радионице, наступ у средствима јавног информисања на Новосадској телевизији и на Каналу 9 и организована јавна дискусија о количини зелених површина на територији Града Новог Сада.

24. "HYBRID MEDIA CAMP 02" – КАМП ЗА ИСТРАЖИВАЊЕ ХИБРИДНИХ МЕДИЈА

Носилац пројекта: Art form Svetionik, Нови Сад

Камп за истраживање хибридних медија одржан је у Бегечу од 12. до 16. августа 2011. године по други пут и конципиран као спој савремене новомедијске теорије и праксе као и еколошких уметничких пракса. Радионице које су се одвијале у оквиру Пројекта подразумевале су прикупљање звукова из природе и преношење на стара платна, при чему су стварани уметнички предмети. Одржана су и разна предавања и презентације.

Читав рад Пројекта "Hybrid media camp 02" презентован је 14. новембра 2011. године у Црној Кући и представљао је мешавину *hi tech / low tech* приступа уметничкој производњи, а све је базирано на рециклажи електронских играчака.

25. "ЕКОЛОШКЕ ИГРАРИЈЕ"

Носилац пројекта: Удружење грађана "Трачак"

Пројекат је за циљ имао јачање свести о значају рециклирања и очувања животне средине и постојећих природних ресурса. Одржан је у два термина 29. септембра и 7. октобра 2011. године, а учествовало је 600 деце из нижих разреда две основне школе Новог Сада (ОШ "Светозар Марковић Тоза" и ОШ "Бранко Радичевић"). Спроведено је више едукативно - креативних радионица (чак 40), на основу којих су деца правила играчке од старе новинске хартије, пластичног отпада и другог рециклирајућег материјала. Сви радови су били изложени на две јавне изложбе, у МЗ "Детелинара" и ОШ "Бранко Радичевић", а медији су цео пројекат пропратили.

26. ЕКО ТВ ВИДЕО СПОТОВИ "ЗАШТИЋЕНА ПРИРОДНА ДОБРА НОВОГ САДА"

Носилац пројекта: Покрајински завод за заштиту природе

Погодно средство за едукацију и информисање становништва о заштићеним природним добрима, дозвољеним и забрањеним активностима у њима, као и о ретким и угроженим биљним и животињским врстама, на територији Војводине и Града Новог Сада јесте рекламирање путем ТВ станица. Покрајински завод за заштиту природе, путем Радио Телевизије Војводине емитује едукативне четвороминутне спотове о најзначајнијим заштићеним природним добрима на територији Града Новог Сада и Војводине (НП "Фрушка гора", СРП "Ковилско Петроварадински рит", ПП "Бегечка јама", "Дунавски парк", "Футошки парк" и "Каменички парк") и на тај начин утиче на промену свести грађана о потреби боље заштите и очувања природе.

27. "НЕ ОТПАДАЈ ПО КАМПУСУ - МИ СМО ОДЛЕПИЛИ"

Носилац пројекта: Студентска асоцијација Факултета техничких наука

На Дан планете Земље (21. април 2011. године) је покренута је акција под називом "Не отпадај по кампусу" која је имала за циљ да покаже стање пре и после спроведене акције студената и волонтера. Суштина је била "снимање" кампуса пре акције уклањања плаката полепљених по зидовима и дрвећу, као и папирног отпада разбацаног по улицама, а такође и после акције. На Еко сајму у Дунавском парку је била постављена изложба слика са акције. Оно што је постигнуто јесте да је барем на неко време створен амбијент једне чисте и лепе академске средине у којој су људи могли само да уживају и на тренутак размисле о последицама свог деловања. Постигнута је огромна пажња јавности која је иницирала да се ово питање свакако нађе на дневном реду неколико радних тела на нивоу Града и Универзитета, а ускоро ће уследити и конкретнија трајна решења која ће све оне који нарушавају изглед кампуса ставити пред правосудне органе.

Генерални закључак и став после акције јесте да је најефикаснија казнена политика. Такође је и сама активност побудила позитиван студентски дух и инспирисала многе да почну да раде, уче и доприносе и студентском организовању и својој личној изградњи у позитивном смислу.

28. "ЕКО ЛИСТ" - ИНФОРМАТИВНО ГЛАСИЛО

Носилац пројекта: Уружење "Зелени круг"

Циљ Пројекта је преношење позитивних искустава из области заштите животне средине, одрживог развоја и здравих стилова живота, бележење недостатака и афирмација свих субјеката који својим радом подстичу заштиту животне средине и све остале субјекте који на било који начин доприносе подизању свести о неопходности чувања свих ресурса у човековом окружењу. Један од циљева јесте и окупљање аниматора и волонтера из ове области и преношење искустава из земље које су

поодмакле у примени правила којима се чува животна околина. "Еко лист" - информативно гласило са тематиком заштите животне средине и одрживог развоја намењено је локалној самоуправи, школама, специјализованим институцијама и јавним службама, као и свим грађанима.

29. ТРЕНИНГ ЗА НОВИНАРЕ "ЖИВОТНА СРЕДИНА У МЕДИЈСКОЈ (ЛОКАЛНОЈ) СРЕДИНИ"

Носилац пројекта: Удружење ЕКО новинара "ЕКО вест"

Пројекат је прошао кроз три припремне фазе и три фазе реализације у сарадњи са Градском управом за заштиту животне средине Града Новог Сада (која је и сама учествовала као предавач), а трајао је од октобра до почетка децембра 2011. године. Извршен је одабир 20 учесника на основу јавног конкурса за новинаре, прослеђене су им инструкције за представљање, организован је кетеринг и одржан је једнодневни семинар у Скупштини Града Новог Сада, 3. децембра 2011. године. Сви облици медија су били заступљени и пропратили су догађај, док је циљ био постигнут – постављање свести о екологији и заштити животне средине на виши ниво и већа посвећеност простора у медијима о темама везаним за животну средину.

30. "ЕКОЛОШКА ЕДУКАЦИЈА - ОБРАЗОВАЊЕ ЗА БУДУЋНОСТ"

Носилац пројекта: Удружење грађана "За одрживи развој – акција XXI" (Зора XXI)

Пројекат "Еколошка едукација - образовање за будућност" се бави подизањем нивоа знања чланова удружења која се баве заштитом животне средине о вештини управљања пројектима, успешности односа са јавношћу као и јавно заговарање и лобирање у области заштите животне средине. Организовани су разни семинари о актуелним темама везаним за екологију и заштиту животне средине, као и о облицима социјалне комуникације.

Пројекат је реализован у периоду од 1. јула до 31. децембра 2011. године, у Дому извиђача у Дунавском парку.

31. "СТРАТЕШКИ ПЛАН ПРИСТУПАЧНОСТИ ГРАДА НОВОГ САДА 2012 - 2016"

Носилац пројекта: Центар "Живети усправно"

Пројекат се односи на информисање и обуку представника локалног тима за приступачност, представника локалне самоуправе и доносилаца одлука у Новом Саду, као и израду петогодишњег Стратешког плана за приступачност Града Новог Сада, а све у циљу ширења постојеће "Мреже Градова и Општина за све".

32. "НЕГУЈ ГРАНУ НА КОЈОЈ СЕДИШ"

Носилац пројекта: Прво удружење за екологију и заштиту од дејства ватре "ЕсоFire"

Пета стручна трибина "Негуј грану на којој седиш" одржана је 9. децембра 2011. године, у Културном центру Новог Сада.

Израда презентација за стручне трибине имала је за циљ информисање јавности о могућим последицама неодговорности човека према природи којим се деградира животна средина, као и унапређење и развој свести човека о заштити животне средине. На трибини се вршила едукација о начину писања и презентације научних радова, а уједно су размењена искуства, мишљења и ставови везана за подухвате и потезе који "живот значе". Ова трибина је дала допринос обележавању Међународног дана особа са инвалидитетом.

33. "АРХУСКА КОНВЕНЦИЈА У ПРОПИСИМА И ПРАКСИ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ"

Носилац пројекта: Друштво за политику и право животне средине EQUILIBRIUM SRBIJA

Циљ овог пројекта је подизање и јачање свести најшире јавности Града Новог Сада о обавезама Републике Србије које произилазе из Архуске конвенције (Конвенција о доступности информација, учешћу јавности у поступцима доношења одлуке и праву на правну заштиту у питањима животне средине), коју је РС потврдила 2009. године. Други циљ је јачање свести јавности о обавезама које у примени захтева Архуске конвенције произилазе из Споразума о стабилизацији и придруживања Европској Унији, који је РС потврдила 2008. године, о домаћим прописима којима су уређена права јавности у погледу животне средине и њиховој практичној примени, о улози локалне самоуправе и других органа јавне власти у остваривању права јавности на доступност информација о животној средини, на учешће јавности у поступцима доношења одлука и праву на правну заштиту у питањима животне средине и о перспективи побољшања прописа и већег учешћа грађана у коришћењу законом утврђених права у вези са животном средином.

Пројекат је реализован у периоду од 6. јуна до 31. децембра 2011. године, када је извршен обиман истраживачки рад и написани аналитички текстови на основу којих је припремљен јавни *workshop* уз *power point* презентацију девет аутора у сарадњи са Правним факултетом за правосуђе и привреду Универзитета привредна академија у Новом Саду.

34. "SAVE AS... (САЧУВАЈ...)" - ИЗЛОЖБА ДИЗАЈНА ЕКОЛОШКОГ И АНГАЖОВАНОГ ПЛАКАТА

Носилац пројекта: Арт Студио Шево

Изложба плаката (101 плакат) графичког дизајнера Бошка Шева, одржана је у два термина: од 1. до 14. септембра у Платонеуму у Новом Саду (64) и од 3. до 25. новембра у Народном музеју у Зрењанину (82). Пројекат је обухватао компјутерску израду плаката који су настали као резултат визуелизације тема везаних за "сачувај ..." у еколошком погледу, живот у окружењу, девијације у заједници, однос према природи и људима, као и покушај да посматрачи препознају хуманији и здравији начин живота своје околине.

Циљ пројекта је био да се промовише ПЛАКАТ како средство визуелне комуникације и указивање на проблеме здравог живљења.

Обе изложбе су и медијски биле пропрацене и веома посећене.

35. КЊИГА "ЕКОДИЗАЈН И ОДРЖИВИ РАЗВОЈ"

Носилац пројекта: Удружење грађана "Река"

Примена еко дизајна је потреба уметника, индустрије и конзумента да као учесници производног циклуса допринесу што бољим квалитетнијим и интересантнијим решењима, без штетних последица по живи свет, уништавањем природних ресурса и загађењем ваздуха. Ауторка књиге је више пута презентовала на изложбама, манифестацијама и фестивалима у земљи и иностранству примењујући идеју рециклаже и еко дизајна кроз ауторске радове.

Промоција књиге је била у Београду и Новом Саду у септембру 2011. године, када је уједно извршена и едукација младих о новим, корисним и добрим облицима дизајна, развијању еколошке свести и прихватању светских еколошких тенденција у дизајну.

36. "12:00"

Носилац пројекта: Удружење грађана "Река"

Пројекат "12:00" – изложба уникатних еко модела, настао је у сарадњи са инструкторима и коросницима Радног центра особа са инвалидитетом и успешно је реализован уз подршку Градске управе за заштиту животне средине у Новом Саду.

Идеја да се повежу разни материјали кроз употребу савремене естетске рециклаже, дизајна и реконструкције, и да се при том оживе модни, графички и индустријски дизајн и у потпуности је остварена кроз рад домаћих дизајнера на тему одрживог развоја у свим видовима примењене уметности.

12 радова уникатних модела од еколошког и рециклираних материјала има за циљ да нас упозори на веома проблематичну ситуацију везану за загађење и уништавање природних ресурса, као и о друштвеној одговорности грађана.

Изложба је одржана у просторијама мултимедијалног центра "Арт Клиника".

37. НОВОСАДСКИ ФОТО МАРАТОН "Face Novi Sad"

Носилац пројекта: Европски развојни центар, Поповица, Сремска Каменица, Нови Сад

Пројекат "Трећи новосадски фото маратон" је одржан 30. априла 2011. године у Новом Саду, где је учествовало 310 људи из града и околних градова Србије као и из иностранства, са циљем промовисања друштвених вредности Града. Учесници су фотографисали Нови Сад на унапред задате теме. Неке од тема су : Ја имам крила, На паузи, Живот је..., Фотомаратон и друге. Први пут су учествовали фото сетови на којима су фотографима позирали глумци и фото модели.

Значај Пројекта је био у томе да се на што креативнији начин упозна наш град, а уједно и да се подигне свест грађана Новог Сада о потрби заштите зелених површина и животне средине уопште. Цео програм и припремне радионице су медијски били пропраћени. Прикупљено је преко 2000 фотографија, а аутори најбољих су награђени вредним наградама.

38. "ХАБИТАТ"

Носилац пројекта: Фонд за развој комуникација "CDF"

Пројекат је подразумевао развијање интернет информационо - комуникационог система и унапређивању сарадње администратора и модератора месних заједница и грађана преко веб сајта, који садржи генерални опис институција МЗ и листу портала засебних МЗ (зато што је претходна реализација сајмова стамбено-комуналних услуга показала низак ниво интеракције МЗ и грађанства). Сваки портал садржи поред локалних вести и интегрисане вести са сајта Града и сајта Градске управе за заштиту животне средине.

Банер пројекта је постављен на званичном сајту Града Новог Сада, а израђени су и промотивни материјали. Сврха пројекта је модернизација комуникационих канала, у циљу бољег информисања и едукације укупног становништва, као и пружање подршке млађој популацији за активно укључивање у културни живот свога насеља.

Пројекат је промовисан током летњих месеци у МЗ "7. јули", када је организован и кориснички курс, а све у циљу самосталног коришћења веб портала.

39. ИДЕЈНИ КОНЦЕПТ И ДИЗАЈН ЕЛЕМЕНАТА ЗА ПРОМОЦИЈУ КЊИГЕ "ПЛАНЕТА ЧЕКА"

Носилац пројекта: KGW (Kitchen & Good Wolf)

Стратегијом привредног развоја Града Новог Сада у оквиру циља Енергетска ефикасност и заштита животне средине предвиђен је пројекат Ц 5.7 - Едукација ученика и наставника основних школа о доприносу заштити животне средине кроз разврставање и рециклажу отпада.

У циљу реализације овог пројекта Градска управа за заштиту животне средине је, у сарадњи са ОЕБС-ом, крајем 2009. године у новосадским основним школама организовала низ предавања на тему значаја разврставања и рециклаже отпада.

2010. године одштампана је књига о рециклажи под насловом "Планета чека" у којој је, на креативан начин, кроз интересантне текстове и илустрације, приказан значај правилног односа према отпаду, његовом разврставању и правилном одлагању, као и значај рециклаже. За потребе промоције књиге и изложбе која је одржана у Културном центру Новог Сада од 17. до 21. маја 2011. године, урађен је посебан идејни концепт и дизајн елемената који на упечатљив начин преноси поруке из књиге. Елементи са изложбе коришћени су и на радионици "Ја, суперхерој!" у Градској библиотеци 16. септембра 2011. године. Изложба је поновљена на сајму "ЕКО СВЕТ", као и на манифестацији "Новосадска јесен".

40. ЕДУКАЦИЈА СТАНОВНИШТВА НОВОГ САДА - ЗООСАНИТАРНЕ И БИОСИГУРНОСНЕ МЕРЕ ЗА СПРЕЧАВАЊЕ И ШИРЕЊЕ ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ ЖИВОТИЊА И ЗООНОЗА У ФУНКЦИЈИ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Носилац пројекта: Ветеринарска станица Нови Сад ад

Пројекат је реализован кроз едукацију у виду трибина у насељеним местима где је по приоритету тренутна угроженост по питању заразних болести животиња и зооноза највећа. Пружене су информације грађанима у Новом Саду на више локација: Немановци, Пејићеви салаши и Ветерник, при чему су подељени и флајери са информацијама о зоосанитарним и биосигурносним мерама за спречавање појаве и ширења заразних болести животиња и зооноза у функцији заштите животне средине, као и подацима на које се адресе и телефоне заинтересовани грађани могу јавити за савет или помоћ. Предавања су обухватила и део општих тема заснованих на заразним болестима животиња, зоохијенским и зоосанитарним аспектима сточарске производње и утицајем на животну средину и безбедност хране, са акцентом на све научне и законске новине из ових области.

Циљ едукације је био јачање свести власника и држаоца животиња о потреби заштите животне средине, кроз бригу о здрављу животиња и предузимање зоосанитарних и биосигурносних мера на својим газдинствима. Као дугорочни циљ, пред пројекат се постављало сазревање свести шире друштвене заједнице и свих релевантних структура о потреби решавања проблема држања и узгоја животиња на подручју Града, са свим утицајима на животну средину.

41. "ЕКОПРОФИТ – НОВИ САД"

Носилац пројекта: Denstatt GMBH Wien

Град Нови Сад - Градска управа за заштиту животне средине и Канцеларија за локални економски развој, у сарадњи са Аустријском агенцијом за развој и конзорцијумом Denkstatt из Беча, у фебруару 2011. године покренуо је пројекат ECoProfit. Пројекат ECoProfit започет је пре 20 година у Грацу а Град Нови Сад је први у Србији и региону препознао значај концепта одрживог пословања којим компаније поред остваривања профита минимизирају свој еколошки отисак. Пројекат је намењен малим, средњим и великим компанијама, из приватног и јавног сектора које су заинтересоване да своје пословање модификују тако да буду профитабилнији и економичнији а да, у исто време примењују принципе заштите животне средине. Циљ Пројекта је смањење количине отпада и емисије штетних материја као и примена еколошких стандарда у њиховом третману.

Могућност да учествују у овом пројекту, чија је реализација предвиђена у 2011. и 2012. години, имаће 25 компанија са територије Града.

У првом кругу реализације пројекта који је започео у јуну 2011. године учествовало је 10 компанија: ERSTE БАНКА а.д., DELHAIZE SERBIA д.о.о., VIP MOBILE, АД ДАНУБИУС, ЈКП "ГРАДСКО ЗЕЛЕНИЛО", ЈКП "ВОДОВОД И КАНАЛИЗАЦИЈА", ЈКП "НОВОСАДСКА ТОПЛАНА", "ЕЛЕКТРОВОЈВОДИНА" д.о.о., СЗР "АСТРА" и ХОТЕЛ "ВЕЛИКИ".

Током 6 месеци трајања пројекта у 2011. Години, представници компанија учествовали су у 6 групних радионица током којих су анализирани бројни аспекти еколошког пословања (концепт Чистије производње, енергетска ефикасност, усклађеност са законском регулативом, итд.). Истовремено, на индивидуалним консултацијама у самим компанијама, уз помоћ искусних консултаната анализирани су, планиране и реализоване конкретне мере побољшања у складу са принципима еколошког пословања. Постигнути резултати приказани су у Извештајима на основу којих је Комисија за евалуацију донела одлуку о компанијама које су успешно окончале учешће у пројекту.

Свечана додела награда поводом завршетка пројекта "ЕСОprofit Novi Sad 2011" је одржана 25. јануара 2012. године у Свечаној сали Градске куће. Представницима компанија награде је уручио Градоначелник Новог Сада Игор Павличич и заменик аустријског амбасадора мр Волфганг Вагнер.

42. МЕЂУНАРОДНИ ФЕСТИВАЛ ИНОВАЦИЈА, ЗНАЊА И СТВАРАЛАШТВА "ТЕСЛА ФЕСТ 2011"

Носилац пројекта: Савез проналазача Војводине из Новог Сада

Традиционални Међународни фестивал иновација, знања и стваралаштва "Тесла фест 2011", одржан је у Новом Саду у периоду од 12. до 15. октобра 2011. године у СПЦ "Војводина".

На овој Манифестацији, у мноштву нових решења у различитим областима истраживања, проналазака и производа, презентована су и она, која својом практичном применом могу да допринесу заштити и унапређењу животне средине.

Са циљем подстицања учесника Манифестације на даљи рад у правцу развоја нових технологија и патената који би допринели унапређењу животне средине, Управа је подржала ову Манифестацију.

Међународни жири је за најуспешнија решења, ауторима и излагачима доделио златне, сребрне и бронзане медаље и Гранд при ТЕСЛА ФЕСТ.

43. "ART RECYCLE 2011" – УМЕТНИЧКА КОЛОНИЈА СКУЛПТУРА ОД РЕЦИКЛИРАНЕ ГУМЕ

Носилац пројекта: Центар за рециклажу уметности „РАС“

Прва вајарска колонија савремене уметности од рециклиране гуме „Art Recycle 2011“, одржана је од 1. до 14. октобра 2011. године, на којој је учествовало деветоро уметника вајара из Новог Сада и других градова Србије, као и два госта. Уметници су урадили једанаест монументалних скулптура од отадне гуме, на тему „ре-ЦИКЛИСТА“, која представља иницијативу за повратак великог броја бицикала на новосадске улице и смањење броја аутомобила у саобраћају и емитовања штетних гасова у атмосферу. Колонија је реализована испод Моста „Слобода“ на плажи Штранд и била је веома посећена и медијски пропраћена.

Пројектом вајарске колоније уметници су се укључили у еколошку акцију и промовисали идеје здравог живота и заштите животне средине.

Вајари су поред отпадне гуме, користили и друге материјале попут арматуре, челичне жице и сл. Уметницима, који су селектовани по позиву, имали су обавезу да ураде по једну скулптуру у току колоније.

44. "ФУТОШКА КУПУСИЈАДА 2011"

Носилац пројекта: Установа за културу, информисање и образовање
Културно-информативни центар КИЦ "Младост" Футог

Дванаеста по реду етно-манifestација "Футошка купусијада 2011" одржана је у центру Футога 29. октобра 2011. године, у сарадњи са Удружењем "Футошки купус", Пољопривредном школом, Основним школама из Футога и Месном заједницом Футог, док је главни организатор била Установа за културу, информисање и образовање Културно – информативни центар "Младост" из Футога.

Удружење "Футошки купус" организовало је низ стручних трибина, уз присуство врсних стручњака из области заштите биља, док су деца из основних школа одржала приредбе и изложбе ликовних и литерарних радова, а организатор је био задужен за богат културно - уметнички програм.

45. "НОВОСАДСКА ЈЕСЕН 2011"

Носилац пројекта: Покрет горана Новог Сада

Традиционална еколошка Манifestација "Новосадска јесен", осма по реду одржана је под називом "Буди енергетски ефикасан", у периоду од 25. до 29. октобра 2011. године.

За време Манifestације, одржано је више стручних трибина и едукативних програма из области хортикултуре и заштите животне средине, бројни еколошки едукативни и креативни програми за децу и младе, као и бројне тематске изложбе. Током Манifestације грађани и сви заинтересовани могли су боље да се упознају са модерним технологијама у зградарству, а све у циљу јачања свести о заштити животне средине и смањења потрошње електричне енергије, као и о информисању грађана о обновљивим изворима енергије и њене примене у нашој земљи.

Градска управа за заштиту животне средине је у оквиру Манifestације учествовала је на специјализованој изложби "Салон енергетске ефикасности" и организовала изложбу "Ја, суперхерој!" - на којој је представљена књига "Планета чека". Одржана је и стручна трибина на тему "Енергетска ефикасност у зградарству", док су за најмлађе посетиоце одржане радионице на тему "Чувај енергију - енергија је живот". Град Нови Сад је представио пројекат - књигу „ЕЕ препоруке“ која ће служити за едукацију инвеститора и пројектаната на тему енергетске ефикасности и упутити их у нове стандарде у архитектури.

46. ДАН ПЛАНЕТЕ ЗЕМЉЕ

Носилац пројекта: Градска управа за заштиту животне средине

Дан планете Земље - 22. април је међународни празник који има за циљ да сваком појединцу, а посебно онима који одлучују и управљају системима који имају значајан утицај на нашу Планету, скрене пажњу на стање у коме се налази и да подсети да је свако одговоран за њену будућност и заштиту животне средине.

Дан планете Земље први пут је обележен 22. априла 1970. године када су организовани први масовни протести за заштиту животне средине. Од тада се на овај дан сваке године, широм Планете, организују разноврсне активности са јединственим циљем да се кроз акције дотакну светски проблеми заштите животне средине и да се целе заједнице и појединци посвете својим локалним проблемима.

Градска управа за заштиту животне средине је покренула едукативни пројекат "Како да..." – Зелено (пре)васпитавање одраслих, како би указала на значај зеленила у

урбаним срединама. Финалну фазу пројекта је представљао наступ под слоганом "Ми смо схватили, сада је ред на вас! Зато дођите да гледате нашим очима...".

Поводом обележавања Дана планете Земље у амфитеатру Покрајинског завода за заштиту природе представили су се тимови који су као вид наступа изабрали презентацију, а свим учесницима из 9 новосадских средњих школа су уручене захвалнице.

47. "САДЊА СТАБЛА ГЕНЕРАЦИЈЕ"

Носилац пројекта: Покрет горана Новог Сада

У организацији Покрета горана Новог Сада, реализација Програма "Садња стабла генерације" се традиционално одвијала уз подршку Града Новог Сада, Градске управе за заштиту животне средине.

Садња се организује сваке године у јесењем периоду, у једној од основних школа Града Новог Сада. У јесен 2011. године, 6. октобра, стабло генерације, кестен, засађено је у дворишту ОШ "Свети Сава" у Руменки. У садњи су учествовали ученици првих разреда како школе домаћина, тако и гостујућих школа са територије Града. Садњу је пратио пригодан програм са циљем јачање свести најмлађих суграђана о значају зеленила у заштити животне средине.

48. МЕЂУНАРОДНИ САЈМОВИ "ЛОРИСТ" (20. МЕЂУНАРОДНИ САЈАМ ЕКОЛОГИЈЕ И ШУМАРСТВА "ЕКО - СВЕТ")

Носилац пројекта: Градска управа за заштиту животне средине

Градска управа за заштиту животне средине, Града Новог Сада је и 2011. године учествовала на традиционалним Међународним сајмовима (20. Међународни сајам екологије и шумарства "ЕКО - СВЕТ") који је одржан у Новом Саду од 28. септембра до 2. октобра 2011. године.

На штанду Градске управе за заштиту животне средине у току сајамске Манифестације, презентовани су најзначајнији пројекти које је Град Нови Сад реализовао у области заштите животне средине у протекле 3 године. Одржане су две кратке позоришне представе у оквиру пројекта "КАКО ДА..." - Зелено (пре)васпитавање одраслих у извођењу ученика новосадских средњих школа. Презентована је и књига коју је осмислила Градска управа за заштиту животне средине "Планета чека", кроз представу основаца којима је књига и намењена. У њој се истиче значај правилног односа према отпаду, његовом разврставању и одлагању, као и о значају рециклаже. У току представе је био емитован кратак едукативни филм о методама разврставања отпада.

Током сајма је одржана Еколошка учионица у оквиру које је приказан кратак едукативни филм "Резултати мониторинга животне средине на територији Града Новог Сада за 2010. годину" у продукцији "Contrast Media" Нови Сад.

Идејни концепт сајамског наступа, дизајна елемената и супервизију продукције штанда израдио је KGW (Kitchen & Good Wolf).

За корпоративан наступ, Градска управа за заштиту животне средине је добила НАГРАДУ ДОБАР ДИЗАЈН, од стране Привредне коморе Војводине.

49. "100% ЈЕЛКА - ЈЕЛКА СА БУСЕНОМ"

Носилац пројекта: Покрет горана Новог Сада

У циљу што боље и садржајније Акције за заштиту младих четинара, у време Новогодишњих и Божићних празника, дана 20. децембра 2011. године на Тргу слободе спроведена је акција свечаног украшавања јелки. Ученици шестих разреда из 23 новосадске основне школе су се такмичили ко ће лепше окитити јелку у кампањи "100% јелка - јелка са бусеном", која се традиционално одржава у оквиру дугогодишње Акције "Продужимо живот јелкама".

Јелке су након такмичења сви учесници добили на поклон, да у току празника кресе холове школа, а након тога буду засађене у двориштима.

У програму су, по први пут, поред деце, учествовале и јавне личности. Они су китили јелке украсима од природног материјала које су израдили ученици основних школа.

50. СВЕТСКИ ДАН ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Носилац пројекта: Градска управа за заштиту животне средине

Градска управа за заштиту животне средине, поводом обележавања Светског дана животне средине - 5. јуна, организовала је трибину "Колико нам је здрав Град?" која је уједно и део кампање Града Новог Сада "Здрав Град - Здрави људи". На трибини одржаној 6. јуна 2011. године у Великој сали Скупштине Града Новог Сада су презентовани резултати мониторинга животне средине на територији Града током 2010. године. Слоган ове манифестације у 2011. години је био "Шуме: природа, вама на услузи".

51. ДАН ДУНАВА

Носилац пројекта: Градска управа за заштиту животне средине

Дан Дунава - 29. јун је установљен 2004. године од стране Међународне комисије за заштиту реке Дунав (International Commission for Danube Protection - ICPDR) и интегрални је део сарадње свих земаља потписница Конвенције о сарадњи на заштити и одрживом коришћењу реке Дунав.

Дан Дунава се обележава да би се истакла неопходност очувања једне од најлепших европских река и афирмисао значај Дунава за живот и будућност преко 80 милиона људи који живе на његовим обалама.

Градска управа за заштиту животне средине поводом Дана Дунава 2011. године је спроводила анкету под називом "Активни за реке" и у сарадњи са Институтом за јавно здравље Војводине током купалишне сезоне обезбеђивала редовну контролу квалитета површинске воде са шест јавних купалишта на Дунаву на територији Града.

52. САТ ЗА НАШУ ПЛАНЕТУ

Носилац пројекта: Градска управа за заштиту животне средине

Град Нови Сад придружио се светској акцији "Сат за нашу планету" и заједно са многим градовима широм планете, 26. марта 2011. године организовао симболично гашење расвете на репрезентативним локацијама. У 20.30 сати, у трајању од једног часа, угашена су декоративна осветљења на Градској кући и свим зградама на Тргу слободе, на Српском Народном Позоришту и Позоришном тргу, као и на две највеће цркве - римокатоличкој цркви "Имена Маријина", и православној Саборној цркви. Петроварадинска тврђава, један од симбола нашег Града такође је била у мраку током ових 60 минута. Волонтерски центар Војводине организовао је шетњу са свећама у поворци од Петроварадинске тврђаве до Трга Слободе.

VI. ИНФОРМИСАЊЕ И ОБЈАВЉИВАЊЕ ПОДАТАКА О СТАЊУ И КВАЛИТЕТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

1. РЕКОНСТРУКЦИЈА ИНТЕРНЕТ ПРЕЗЕНТАЦИЈЕ ГРАДСКЕ УПРАВЕ ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Носилац пројекта: Факултет техничких наука Нови Сад

Актуелна и лако доступна информација један је од циљева Градске управе за заштиту животне средине. Управо из тог разлога, 1. јануара 2005. године, активирана је интернет презентација Управе (www.environovisad.org.rs). Да би садржај презентације задовољавао потребе Управе, у 2011. години је, поред редовног одржавања, урађена и реконструкција.

2. ШТАМПАЊЕ ЕДУКАТИВНОГ ПРОПАГАНДНОГ МАТЕРИЈАЛА ПРЕМА ИДЕЈНИМ РЕШЕЊИМА

У циљу подизања нивоа образовања, јачања свести и популаризације заштите животне средине, Градска управа за заштиту животне средине је у 2011. години обезбедила и штампање следећег едукативно пропагандног материјала:

- Препоруке за енергетску ефикасност (500 примерака). За штампање ЕЕ препорука од Народне библиотеке добијена је ISBN ознака, а од Библиотеке "Матице српске" СРП каталогизација;
- Окрени нови лист 3 (1.300 примерака);
- Едукативни календар (1.200 примерака);
- Плакат (3.000 примерака);
- Летак (5.000 примерака);
- Пано, ролап (10 комада);
- Мајице (600 комада) и качкети (500 комада)

VII. ТРОШКОВИ РЕАЛИЗАЦИЈЕ ПРОГРАМА

Трошкови реализације програма укључују:

1. Обавезу објављивања јавног конкурса за доделу средстава за суфинансирање научноистраживачких програма и пројеката и активности на јачању свести о потреби заштите животне средине на територији Града Новог Сада (Јавни конкурс је објављен у "Дневнику");
2. Објављивање конкурса за пријем практиканата за реализацију Пројекта "ЕСОprofit Novi Sad";
3. Покриће трошкова техничких услуга симултаног превођења - закуп опреме;
4. Трошкове платног промета и инопровизије - Пројекат "ЕСОprofit Novi Sad" - Народна банка Србије;
5. Обавезу објављивања обавештења у "Службеном гласнику Републике Србије" о закљученом уговору о јавној набавци мале вредности;
6. Покриће трошкова учешћа Градске управе за заштиту животне средине на Међународним сајмовима "ЛОРИСТ" (20. Међународни сајам екологије и шумарства "ЕКО - СВЕТ").